

...nek

any közöni fogja mind... nyeket, amelyek Anglia... kétségessé teszik.

magyar külügyminisz... lalkozata a dunai prob...

ar 14. (Rador.) A nem... és párizsi utjáról a par... zottságában tartott be... a külügyminiszter kije... a dunai medence álla... tt tárgyalásokat illet., a... és barátai uton tanul... minden konkrét javas... tettebe veszik a magyar... totisanak a magyar ki... ményezzerit Magyar... zódéseken kívüli meg...

14. (Rador.) A Stefani... hogy az összes abesszin... ai operációkról csak ar... az abesszin csapatok... t és fokozták, aronban... t és tüzérséget tartal...

... és néppártok támo... nemzeti radikálisoktól... Angnosztropulosz, Kon... a kísérlet nem sikerül... a fogja az uralkodónak... ását, amely a házelnök... kifejezést adna a man... nak.

Tatarescu... nuval tárgyal

14. A miniszterelnök... a fővárosban, ma reg... nu Bratianu, akivel a... zetről és a Banca Na... orának megválasztásáról... ehedintimegyei szí uációt... hozta a pártelnökök a... értekezlet döntéseit, a... ásztására vona közönl... ok igyekezeti meggyezni... a tény, hogy nem tulta... a szavazási megbízo... szvényes számára, egy... az ő bosszantása lenni... önök annak a kívánásá... fejezést, hogy meg... a párt elnökeivel... etőgé, akiket támogatni... másul veté ezt, aminek... ges, hogy holnap meg...

...ák a pénz... rium posta... volt főnökét

14. Ma délelőtt letar... minisztérium postohi... ályfőnökét. NStoicat... alásban része. Stoica... átkos volt és veszte... sz utra.

...k állapota... n jó

14. Az ország különböző... elügyi minisztériumbá... szeint a vetések álla...

...v- és Lapkiadó R. T... rada Baron L. Pop 10... szám: 8-61.

...ZUKA?

...postak...
...No 24713/926.
...és kiadóhiva...
...tal: Cuij. 48
...I. Pop

Dr. Ranasetter Robert
Disztér 2 I.e Budapest

POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

Vasárnap, 1936 február 16.
56. EV. SEVAT 23
XIX. EVF. 39 SZAM

A megcenzúrozott miniszterelnök

A bucaresti rádió régen elfelejtette, hogy minden kisebbségi polgár, akinek rádiója van, kényserelészítetve a bucaresti stúdióknak és havonta drága pénzzel kell megfizesse, hogy a rádió előadóinak gyakori kisebbségellenes kirohanásait meghallgathassa.

A bucaresti demokráta sajtó sokszor tette szóvá azokat a különös állapotokat, amelyek a félhivatalos rádióstúdióban uralkodnak, azonban minden titkukozó szó falrahányt hordó maradt, mert Hodos igazgatón keresztül a gogista-cuzista terrorlegények dirigálnak a rádióban.

Az Adeverul most újra éles támadást intéz a rádió ellen.

A bucaresti rádióállomás — írja a lap —, onna elvben a kormány ellenőrzése alatt áll — hónapok óta gogista-cuzista propaganda-eszközöké változott át, amely folytül az ország hivatalos politikájára és magára a kormányra is.

Most, hogy a kormány szemmel láthatólag támogatja a cuzistákat a mehedinti választásokon, a rádió antiszemita urai különös bátorságra kaptak és magát Tatarescu miniszterelnököt is — elnyomják, azaz a rádióadásból kicenzúrázzák azt, ami Tatarescu beszédéből nem kellemes a számukra.

Tegnap a rádió leadta a miniszterelnök beszédét. Logikus lett volna, hogy a miniszterelnök beszédét teljes egészében továbbítsa a rádió. Ehelyett a bucaresti rádióállomás cenzorai egyszerűen kicenzúrázták a beszédnek azt a passzusát, amelyben a miniszterelnök elítélte a mehedinti incidenseket és megbélyegezte a jobboldali pártok erőszakosságait.

A rádió cuzista főnökei nyilvánvalóan segítségére akartak sietni mehedinti elvtársainak és ezért hamisították meg ilyen vakmerően a miniszterelnök beszédét.

Az hogy Hodos ur, Goga közvetlen alfonőke, ezekután még mindig igazgatója a bucaresti rádióknak, szomorúan jellemzi a kormány helyzetét és mindennél világosabban dokumentálja, hogy a Tatarescu-kormányval maholnap felelősként osztoznak a cuzisták.

Birobidzsan

Az OZET moszkvai konferenciáján Diamantstein, az egykori jowszkecia vezére optimizmusos teli beszámolót tartott a birobidszani zsidó telejtetés eredményeiről és perspektíváiról. Azt mondotta többek között, hogy miheyst száz ezer zsidó telepes lesz a rajonban, autonóm zsidó köztársasággá fogja azt proklamálni a szovjet.

Ma, amikor oly súlyosan bosszulja meg magát a zsidóság egészségtelen, improduktív gazdasági rétegződése és területi szétszórtasága, üdvözölni kell minden olyan munkát és törekvést, amely gyakorlatilag produktív munkáinakba vízi át a zsidókat és ezt területi összpontosítás alapján hajítja végre.

Ez a birobidszani telepítés sem képezhet kivételt. Se cionista, se más zsidó szempont nem szolgál az ellen, ami a szovjet segítségével Birobidzsanban történik. Sőt az is bizonyos, hogy a zsidókérdés megoldása nem szorítkozhatik kizárólag Palesztinára, hanem a palesztinai központi telepítés mellett szükség lesz más országokban is zsidó produktívációs munkákra. Az ilyen munka egyaránt üdvözölendő, ha az az Egyesült Államokban, Argentínában avagy a Szovjetunióban történik.

Más kérdés azonban a birobidszani telepítés jövőjének és értékének a megítélése.

A szovjet ug igyekszik beállítani ezt a kolonizációt, mintha az a zsidóság nemzeti autonómiájának szolgálna alapul és keretül. Autonóm zsidó köztársaságot ígér a szovjet. Ez az ígélet azonban távolról sem alkalmas arra, hogy nagyobb reményeket tápláljon.

Olyan zsidó közösség, mely tízezer kilométerre esik a zsidó világától és amelynek zsidó tartalmát, szellemét és kulturáját nem maga a zsidóság, hanem az orosz kormány szabja meg és írja elő — nemzeti szempontból el kell hogy vesszen a zsidó egyetemesség számára.

A jiddis kultura szabadsága de facio két dolgot jelent ma a szovjetunióban: a héber nyelv tiltását és a zsidó tömegek eloroszosodását. Az a nemzeti autonómia tehát, ami a birobidszani telepítésre vár, nem lehet és nem lesz zsidó autonómia és nemzeti szem-

A helyzet súlyosbodásától tartanak ugy Mongoliában, mint Mandzsuriában

Pánik uralkodik a mandzsu-mongol lakosság körében. Ora japán nagykövet a moszkvai külügyi nepozitosságon. Az oroszok vegyes bizottságok kiküldését kerik a határcíndensek kivizsgálására

Sanghai, február 15. (Rador.) A mongol-mandzsu határvidéken a lakosság körében pánik uralkodik, mert a helyzet súlyosbodásától tartanak és attól, hogy valóságos háboru fog kitörni a japán-mandzsu és a külso-mongóliai haderők között. A helyzet a két tábor között szerdán lejátszódott incidens folytán állt elő.

Moszkvai jeentés szerint Ota japán nagykövet tegnap megjelent a külügyi népbizottság hivatalában és Sztomoniakov helyettes népbizos tudomására hozta kormánya választát a január 30. tiltakozó jegyzékre, amit az oroszok egy japán-mandzsu különítmény-

nek orosz területre való behatolása miatt emeltek. Sztomoniakov ingerülten visszautasította a japán katonai hatóságok magyarázatát, mint amely kezdetleges és rága mazó tendenciájú kitalálás és hivatott álcáznia e hatóságok igazi céljait, amelyek támadásokat szerveznek szovjetterületek ellen és tévedésbe ejtik egy a japán kormányt, mint a japán közvéleményt is. Sztomoniakov vegyes bizottság kiküldését javasolta a határcíndensek kivizsgálására végett és kijelentette, hozzájárul semleges tagoknak a vegyes bizottságba való felvételéhez is.

Huszonnégy órán belül eltávolítják az idegen korteseket Mehedinti megyéből

Goga tiltakozik a kormány rendszabályai ellen, a nacional caranista párt azoknak őszinte és partatlan alkalmazását követeli

Bucuresti, február 15. A tegnap esti miniszteranács határozatai a mehedintimegyei rend helyreállítására és a terrorcsapatok eltávolítására ééink visszhangot keltettek ugy a cuzisták, mint a nemzeti pártiak körében és aktív közbelépésre indította a hatósági közegeket.

Tegnap déluán a nemzeti kereszténypárt egyik osztaga megáramadta a nacional tárnista párt klubhelyiségét, ahol dr. Lupu lakása van. A cuzisták több revolverövést adtak le. Egy ka ona és egy vuiceai nemzeti párti paraszt megsbesült. A harcokba végül katonai hatóságok lépek közbe. A cuzisták közül hárman sebesültek meg.

A Dimineaga értesülése szerint a tegnapi miniszteri értekezlet határozata értelmében a karhatalom többibben feltárolta a Gogát és követi, valamint a nemzeti pártiakat is. Brusteniből tegnap visszafordítottak öt nemzeti párti teherautót.

Turnu-Severinben, ahol tegnap is kisebb incidensek zajlottak le, a prefektus értekezletre hívta össze a nacional tárnista párt és a cuzisták megbizottait, akik eözt ismerette a kormány által elhatározott intézkedéseket. Goga nyomban tiltakozó táviratot küldötte: a belügyminisztériumhoz, mg Radulescu-Mehedinti kijelentette, hogy a nemzeti párt meg lesz elégedve, ha az intézkedéseket teljes mértékben végrehajják és azokat mindenkével szembea egyformán fogják alkalmazni.

Mrdgearu, a nacional tárnista párt központi vezetősége nevében is kijelentette, hogy

hajtandó támogatni a kormányt abban a törekvésben, amely a mehedintimegyei rend helyreállításra irányul, követeli azonban, hogy a megjelölt intézkedéseket őszintén és becsületesen alkalmazzák. A nacional tárnista párt ma három megbizottat küldött ki a megyébe, hogy ellenőrzzék a kormányintézkedések alkalmazását.

A Univerul is állást foglalt a kormány által elhatározott intézkedések és a mehedintili rend helyreállítása kérdésében. A lap a következőket írja többek között:

„Annak az elvnek a sikere, hogy elávolítják Mehedintimegyéből az összes idegen korteseket, a gyakorlati alkalmazástól függ. Elvárjuk, hogy a rend biztosítására hivatott intézkedések őszintén alkalmazzák a hatóságok a partatlanság jegyében és szüntessék meg valóban a reabonató tendenciákat.”

Ma délben 12 órakor megkezdődött Turnu-Severin városának evakuása az idegen korteseköl, amiket befejezése után azonnali rekifognak a megye megisztitására, Reméljük, hogy 24 órán belül az összes idegen korteseket sikerül fog eltávolítani a megye területéről. A CFR-nél lépéseket tettek annak érdekében, hogy megfelelő számú vasúti kocsit álljon a hatóságok rendelkezésére a kortesek elszállítására. P. aianu tábornok, csendőrségi főparancsnok Severinben tartózkodik.

A Tempo értesülése szerint Goga Octavian a mehedintimegyei választások után azonnal Párzsa utazik, ahol igyekezni fog kapcsolatokot teremteni politikai körökkel.

pontból nem jelenthet pozitív értéket a zsidóság számára.

Birobidzsan a szovjet mindenekezt maga belső ügyének tekinti. Es ha a 'ülföldi propaganda igyekszik híveket szerezni a birobidszani telepítésnek, külföldi zsidók bevándorlási lehetőségének lansztirozásával — a szovjet azonban ténylegesen nem akar ilyen bevándorlást látni Birobidzsanban. A birobidszani telepítés csak az oroszországi zsidóság egy bizonyos része számára jöhet számítisba

és csak ebben a keretben mérhető fel az értéke.

Sokkal lényegbevágóbb azonban a birobidszani telepítés általános politikai helyzete. Az orosz-japán feszültség legexponáltabb stratégiai pontján fekszik ez a telepítési rajon és egy orosz-japán háboru, amely ma minden pillanatban véres vereség lehet, egytlen csapással holtpontra viheti az egész kolonizációt és az azzal kapcsolatos összes szándékokat.

VILAG TUKRE

Roosevelt reformjai az új elnökvalasztás mérlegén

Írta: Jan Volitzky

Newyork, február hó

Ez év novemberében újra enököt választ az egyesült Államok és minthaogy biztos, hogy a demokráta párt ismét Rooseveltet fogja jelölni, az enök minden kormányza i tevékenységét az új választás prizmáján keresztül kei megítélni.

Tudjuk, hogy tavaly az Egyesült Államok legfelsőbb bírósága Roosevelt NIRA törvényait alkotmányellenesség címén hatálytalannította és ugyanez történt ez év január 11-én Roosevelt AAA törvényével.

Mit tartalmaznak e törvények és mit jelent az amerikai legfelsőbb bíróság által történt hatályonkivül helyezésük?

A NIRA törvény (National Recovery Administration) a nemzeti újrajéptés meg szervezését jelenti. Ebből a célból számos „Codes”-t építettek életbe a kereskedelem és ipar olyan átcsoportosítására, amely lehetővé teszi a munkanélküliség csökkentését és a tömegek vásárlóképeségének felokozását. Alapjában véve ezek a rendeletek végső fokon csak olyan intézkedések, amelyeket az európai országok munkásügyi törvényhozása már ismer. Törvények, amelyek a minimális bérekre, kollektív szerződésekre, a munkaidőnek 48 vagy kevesebb heti órában való szabályozása, továbbá a nők és gyermekek bizonyos munkától való eltiltására vonatkoznak. Jóllehet ezek a törvények sokban hozzájárultak az amerikai konjunktura felélesztéséhez és különösen a munkaidő csökkentésével hatáson keresztül tek meg a munkanélküliséggel, az ipari vállalkozók tiltakoztak a NIRA ellen és pedig azért, mert az új törvények lényegesen csökkentették üzleti profitjukat. Megtámadták tehát az új rendeleteket a legfelsőbb bíróságnál, amely kimondotta, hogy a NIRA rendeletek ellenkeznek az 1770 évi alkotmánnyal, amely garantálja minden amerikai szabadságát.

Az AAA rendeletek (Agricultural Adjustment Administration — Mezőgazdaságigazgatási Rendszer) éppoly kevéssé jelent európai és telemben forradalmiságot, mint a NIRA. Azon az elméleten alapul, hogy a gazdasági krízisnek az Egyesült Államokban javarészt az az oka, hogy a mezőgazdaságban túlprodukción uralkodik, miáltal az agrártermékek árai és a farmerek vásárlóképesége ka asztrófiásan visszamettek. Szükség van tehát a mezőgazdasági termelés redukálására.

Az AAA-mozgalom olyan szervezetet hozott létre, amely díjakat osztott ki ama farmerek között, akik gyapot, burgonya, stb. termékeket, valamint sertésenyésztésüket is csökkentik. E prémiumok fizetését áthárították külön adók után azokra az iparokra, amelyek a mezőgazdasági termékeket veszik, feldolgozzák és hasznosítják. Nyilvánvaló, hogy ényegében nincs másról szó, mint rendszabályokról, amelyek számos európai országban már végre is vannak hajtvva, különösen Romániában, ahol a „valorificarea graului” néven ismerjük a mezőgazdasági termékek értékesítéséről szóló törvényeket és rendelkezéseket.

Az érdekelt ipari vállalatok reprezentánsai megtámadták az AAA-intézkedéseket is a legfelsőbb törvényszéken, amely ezeket a rendeleteket 1936 január 11-én hatályon kívül helyezte. Az ítélet jogi indokolása az, hogy az alkotmány értelmében a kormány csupán arra jogosult, hogy az Egyesült Államok egész lakosságának javá a szedjen adókat. A gyárosoktól kü ön adókat szedni, hogy a farmer, tehát a népek csak egy töredéke a prémiumokat kapja, ellenkezik az alkotmány szövegével és szellemével.

Roosevelt azonban nem adta fel a harcot és az ítélet közzététele után feltűnést keltő beszédet tartott a rádióban. Most már — mondotta — arra fog törekedni, hogy az „amerikai nép számára megtartsa a föld termékenységét”. Közölte tette, hogy a farmerek ezentul is megkapják a prémiumokat a parlagon hagyott földekért, azaz az indoklással, hogy ez az egész nép javát szolgálja. A föld maradjon tartaléknak a későbbi települések számára és a mezőgazdaság szükségeseilen szabályozza az egész Unió közgaz-

dasági életét. A prémiumokat azonban a jövőben nem egyes vállalatoktól hajtják be adó formájában, hanem az Egyesült Államok általános költsegeitől fizetik.

Európaiban gyakran teimerül a kérdés, vajon Roosevelt miért nem tesz kísérletet az alkotmány megváltoztatására, amibe könnyen „be tudna építeni” szociális törvényeit. Ennek az az oka, hogy Roosevelt törvényei, amelyek a pillanatnyi gazdasági bajok orvoslására szolgálnak, gyakori valóságosnak mutatkoznak. Olyan elasztikusoknak kell e törvényeknek lenniük, hogy azokat egy állami alkotmány szilárdsága aligha tudná elviselni. Ugy kellene tehát az alkotmányt módosítani, hogy az elnök sokkal nagyobb hatáskört kapjon, mint eddig. Ez azonban az amerikaiak, pártra való tekintet nélkül elvetik, mert attól tartanak, hogy az elnöki hatáskör kibővítése dikاتورához vezetne, amit világon az amerikai szellem nem tart célszerűnek. Roosevelt tehát, ha terveit meg akarja valósítani, a fennálló alkotmány keretében kell hogy ezt megcselekedje.

Hogy Roosevelt működését alaposabban megértsük, másik három reformját is szem előtt kell tartanunk: E három reform az úgynevezett WPA, továbbá a CCC és a Bonus Bill.

A WPA (Workers Progress Administration = Munkahaladási Rendszer) a munkanélküliségre vonatkozó közmunkák terveit öleli fel körülbelül abban a formában, ahogy azt majdnem minden európai államban: Franciaországban, Ausztriában és Németországban már ismerik. Figyelemreméltó mindenestül az összeg, ami e mozgalmak finanszírozására az elnök rendelkezésére áll. Évente 4 1/2 milliárd dollárba kerül a munka értéke, amit a WPA finanszíroz. Többajánlatok, elektromos központok, erdművek, utépítések, városépítést, új iskolák építése, statisztikai hivatalok felállítása — mindez a munka-progressziót szolgálja. Statisztikai kimutatások szerint a WPA ezidőszáig 3 millió 600 ezer embert foglalkoztat. Ebbe a számba beletartozik a „white scolar jobs” — fehér gallér-munkások, vagyis az intellektuális nagy légiója. A WPA eddig 650 tanulmányt írt: állított fel, ahol feldobozták a munkanélküliségről, a közegészségügyről, a vállalati és egyéni jövedelmekről, a bűnözésekről és a mezőgazdasági fejlődésről szóló statisztikákat. Mindezt természetesen intellektuális végzők, akiknek javadalmazására 20 millió dollár van előirányozva az állami háztartásban.

A CCC (Civic Conservation Camps = Polgári Konzerváló Tábor) voltaképpen fejlesztett formája az amerikai és angol sportkörökben kedvelt szabadban való tábozásnak. Ezuttal azonban főleg arról van szó, hogy a fiatal munkanélküliek foglalkozáshoz jussanak és elvonják őket a nagyvárosok romboló befolyása alól. A fiatalokat sporteszközökkel, szakkönyvekkel foglalkoztatják. Ennek az akciónak a költségei évente 220 millió dollárba rúgnak.

Roosevelt legújabb akciója 1936 január hónapjáról datálódik, amikor ugyanis tövényesen szankcionálták a Bonus billt (Bonus törvényt). Mindazok, akik résztvettek a világháborúban, valamint azok, akik megrokkantak és akik a mögöttes országrészekben háborús szolgálatokat teljesítettek, elmaradt jövedelmük kárpótlására biztosítási kötvényeket kaptak, amelyeket 1945-ben lehet beváltani. A Bonus bill révén azonban a vetőévek már most kapják meg a kötvények értékét készpénzben vagy pedig kama'ozó állampapírokban. Az összeg, amit a kincstár erre a célra folyósít, kétféle milliárd és 237 millió dollár. Ennek az összegnek a kifizetése főleg a krízis által sújtott veteránok javát fogja szolgálni. Közben természetesen a pénzügyi helyzet a konjunktúra is fel fog élénkülni, ami szintén szándéka az elnöknek. Azonfelül a törvényeket az elemeket az 1930 novemberében lezajló elnökválasztáson a demokráciához fogja hangolni.

Roosevelt ezenkívül a Townsend és Wagner-tervek alapján az amerikai nép nagyarányú szociális és agkori biztosítás megszervezését is tervezi.

Kétségtelen, hogy az amerikai gazdasági élet Roosevelt elnöksége alatt jelentősen javult. Az emberek milliós munkához jutottak, a vállalatok részvényei emelkedtek, a kereskedelem forgalma állandóan növekedett. Azt mondják egyesek, hogy nemcsak Roosevelt gazdaságpolitikája ennek az oka, hanem a dollár értékcsökkenése is. Akik Rooseveltet gyűlölik, azt mondják, hogy ez sem okozta az amerikai konjunktúra felélénkítését, hanem hogy a konjunktúra magától is jött volna és Roosevelt intézkedései csak gátolón befolyásolták az amerikai gazdasági élet fejlődését.

ארטד. נאש

eurázs eljegyzésekre, esküvőkre és egyéb alkalmakra rendeléseket a legjobb kivitelben jutányosan készít Adler, Str. Gen. Neulcea 4.

Egy erdélyi város a statisztikák tükrében...

Több mint 74 millió lejt füstölt el Mures megye az elmúlt évben, míg a bűnözési statisztika a köz- és személybiztonsági állapotok fokozatos javulásáról számol be...

Tárgu-Mures, február 15. (Az Uj Kelet munkatársától.) Az újságíró legkedvesebb foglalkozása az v elején, az elmúlt év statisztikáinak összeállítása. Ezek a voltaképpen élelten statisztikák életű jellemrajzát adják a városnak és a százalékos összehasonlítások alapján érdekes következtetéseket lehet levonni a város mindennapi életét illetően...

77 éves völgyény és 66 éves menyasszony

Az anyakönyvvezető hivatalos statisztikája mindenkor érdekes adatokat és megállapításokat tartalmaz. Az első megállapítás, amely a hívós szamoszlopokból kiderül az, hogy a kisebbségi ismét — az utóbbi évekhez hasonlóan — igen nagy százalékban hagyják el ősi hitüket. A megfelelő számok szerint az elmúlt évben negyvenkét családfő tért át a gör. keleti vallásra 21 családtaggal, míg a gör. kath. vallást 35 családfő vette fel, 14 családtaggal. A református egyház az áttérésekkel kapcsolatban 59 családfőt veszített, de jelentős veszteségeket szenvedtek a többi kisebbségi egyházak is.

A népesedési statisztika szintén érdekes adatokról számol be. Az elmúlt évben városunk területén 636 élve és 51 halva született gyermek: könyvelt a statisztika. Az elhunytak száma 612 volt. Az adatok szerint 348-an kötöttek házasságot, a válások száma az elmúlt évben 37 volt.

Érdekes momentumot tart nyilván a házasságkötési statisztika. Az elmúlt év egyik napján 77 éves völgyény és 66 éves menyasszony jelentek meg, piulva az anyakönyvvezető előtt, aki össze is adta őket.

A házassági körülményekre jellemző, hogy a szegényebb néposztály tagjai közül kerültek ki javarészt a házasságok. 63 önálló iparos és 127 segéd vette fel Hymen rózsaláncát az elmúlt évben. A válások frontján viszont huszvévi együtt élés után egy, hatvévi házasság után négy házasságot bontottak fel.

74 millió lejt a levegőben...

Érdekes statisztikai adatokat mutat fel a tárgumuresi megpolgáztóság, amely összeállította az elmúlt év fogyasztási adatait is. A hivatalos adatok szerint Tárgu-Mures városa az elmúlt évben 25 millió 480.100 lejt füstölt el, míg ezzel szemben Mures-megye fogyasztása ezen a téren 48 millió 771.280 lejes összeget ért el. A városban és a megyében tehát több, mint 74 millió lejt füstöltek el azok, akiknek valószerűleg csak ritkán jutott eszükbe az a körülmény, hogy ez a gazdaságilag leromlott város még mindig több ezer munkanélkülit tart nyilván, akik között jelentős segélyösszegeket lehetett volna kiosztani ebből az összegből.

A statisztika adatai szerint az elmúlt évben négy és félszázalékos emelkedés mutatkozott a dohányárucikkek fogyasztásában az azt megelőző évhez viszonyítva. Ezzel szemben ennek az évről elején, még a statisztika eikészülte óta is, a dohányárucikkek árának felmérése következtében, minegy harminc százalékos esés észlelhető itt is, akárcsak a többi erdélyi városokban.

Egy város, ahol kevés bűnöző van...

Érdekes összehasonlító statisztikát állított össze a tárgumuresi rendőrség, amely hét évre visszamenőleg állapította meg ebben a városban a büncselekmények számát és adatai alapján érdekes következtetéseket vont le.

A statisztikából az tűnik ki, hogy a betöréses lopások már csak szórányosan fordulnak elő a város területén. 1929-ben 123, 1930-ban 95, 1931-ben 98, 1934-ben 64, míg az elmúlt évben már csak 31 betörésről tud a statisztika és az eredményt kétségkívül a rendőrség elismeréséül lehet elkönyvelni.

Zsebtolvajlás is kevesebb történt, mint az előző években, rablójelenség pedig mindössze két esetben történt a város területén. Zsarolást 3 esetben, megvesztegetést egy esetben kíséreltek meg az elmúlt évben. Azonban a kereskedelmi viszonyok súlyos elferdülésének tulajdonítható az a körülmény, hogy míg 1931-ben csak 66-ot, 1932-ben 84-et és a múlt évben már 113 egyént jelentettek fel sikasztás címén.

Széghamosságért 7 évvel elzúlt csak 18-an, míg a múlt évben 47-en fordultak, mint károsultak a helyi rendőrséghez.

Az érdekes statisztika az 1929-ben bejegyzett 24 csalással ellentétben, már 82 csalárról tud az elmúlt évben, 21 tüzvész fordult elő egy év alatt a város területén, 3-an követtek el csendháborítást és laksértést és a gazdasági viszonyok valamelyes felendülé-

sének tulajdonítható az a körülmény, amely szerint 1929-ben és 1930-ban egy esetben sem és az elmúlt évben már 33 esetben okoztak ittas állapotban közbotrányt, amelyeknek rendőrség követtezménye lett.

31 életveszélyes fenyegetést könyvelt el az elmúlt év folyamán a rendőrség, 7 hullát talált, 13 öngyilkosságról és 8 öngyilkossági kísérletről tud, 4 magateherhajtást, egy gyilkosságot, 10 súlyos és 151 könnyű testi sértést és 11 eltűnt egyént tart nyilván, míg 141 egyént adott át a tárgumuresi ügyészségnek.

Negatív eredményeket is mutat fel a statisztika az elmúlt év köz- és személybiztonsági körülményeit illetően. Nem történt rablás, pénzhamisítás, senki sem követelt el bűnügyi jogait (még egy asszonyt is nehéz eltartani),

„QUICK” Terc
 Subma: az érzékeny bőr pengéje. Lel 11
 Supperba: az érdes szakáll pengéje. „ 11
 Garantált: univerzális penge. „ 9

homoszexuális merénylőtről és gyilkossági kísérletről sem tud a rendőrség az elmúlt év folyamán.
 Ime, három statisztika, amelyeknek szűke számadataihoz érdekes és sok következményekre jogosító kommentárokat lehet fűzni.
 Benczel Béla

A munkanélküliség elleni harc jegyében nyílt meg Jeruzsálemben a Histadrut 33-ik évi konferenciája

A városokban 3000, a kolóniákon 1200 munkanélküli van. A Histadrut tagjai havonta egy munkanap bérét fordítják a munkanélküli segélyalap javára. A munkanélküliség mellett 8000 új munkás helyezkedett el a palesztinai gazdaságban

Jeruzsálem, február 15. A napokban nyílt meg Jeruzsálemben nagyszámú delegátus részvételével a Histadrut Haovdim, az általános zsidó munkásszervezet 33-ik évi konferenciája. David Remez, a Histadrut főtitkára, bevezető referátumában a konferencia főfeladatáknak a munkanélküliség leküzdését jelölte meg. Remez hangsúlyozta, hogy nem kívánják a Histadrut tagjaitól, hogy gyűjtéseket rendezzenek a munkanélküliségi alap javára fordítják.

Frumin a munkapiaci helyzetéről tartott jelentést, amiből kitűnt, hogy ezidőszáig a városokban 3000 és a kolóniákon 1200 munkanélküli van. Ugyanez az azonban 8000 új munkás illeszkedett be a munkamenetbe. Az utóbbi idők gazdasági megzúdulásai — mondotta Frumin — szükségessé teszik, hogy a kormány szabababba akciót vezessen le, amely foglalkozási lehetőségeket teremt a zsidó munkások széles rétege számára. A Histadrut munkanélküliségi alapja jelenleg 35 ezer font fölött rendelkezik. *A munkanélküliségi alap vezetősége terveket dolgozott ki, amelyek már a legközelebbi időben 2500 zsidó munkás foglalkoztatását teszik lehetővé.* Ezen kívül negyedmillió font alaptőkével külön intézményt létesítettek, amely nagy számú bérházat fog építeni és ezzel sok munkásnak fog munkát juttatni. Ezen intézmény finanszírozásában a Jewish Agency is részt vesz.

A Histadrut konferenciájának második ülésén Elieser Kaplan, a Jewish Agency

pénzügyi osztályának vezetője tartott kimerítő referátumot Palesztina gazdasági helyzetéről.

— Elégítéssel állapíthatjuk meg, — mondotta Kaplan — hogy a jisiv gazdasági tekintetben erősebb, mint ahogy azt várni lehetett. Sok munkalehetőség veszt el azáltal, hogy nem lehet beszerezni a szükséges számú munkaadókat. A jisiv saját erejéből kell, hogy megoldja a munkanélküliség kérdését, munkalehetőségeket teremtsen a mezőgazdaságban és az iparban. A Jewish Agency executiveje mindent megtesz, ami módjában áll, hogy a fejlődést ebben az irányban befolyásolja.

Aba Chusch, a szállítómunkások szövetségének vezetője javasolta a konferenciának, hogy szálljon sikkra az öt és félnapos munkahét bevezetéséért Palesztinában. A szónok behatóan foglalkozott a belföldi piac kiépítésének lehetőségeivel, melynek során különösen a Toceret Haarec gondolatának propagálását követelte. Aba Chusch rámutatott arra, hogy évente milliókat költenek el olyan külföldi árukra, melyeket ugyanolyan jól lehetne előállítani az országban.

A többi szónokok hathatós intézkedéseket követeltek a városi és a falusi munkabérek közötti nagy differenciák csökkentésére. Rámutattak arra, hogy ezek a különbségek a munkabérek között súlyos veszedelmet jelentenek az egész országra, de különösen magára a jisivra és annak gazdasági begyökerezésére.

MEGNYILT
SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR R. T.
 lakberendezési
KIÁLLITÁSA
 Targu-Muresen
30 ragyogó interieur, 30 lakásberendezési probléma tökéletes megoldása
 Ha otthonát igazán szépen és melegen akarja berendezni, látogassa meg a gyár Piața Albina 17 sz. alatti műtárait. Akadályoztatása esé en a cég szivesen küldi ki megbízottját eredeti rajzokkal s tervekkel.

Ez a szor a korma

Bucuresti, fel tud.) Mi történt páratlan a romágyetlen képviselő harc a közélet irányomja bélyeg mindössze egy egyetlen ember szélességet és ez mellett egyik p. Mégis ezért az össze olyan elem baloldal választás csapások lármáj az országhatáro A kormány n a megyében, a érezte magát. Sz a nemzeti keres párt erőinek me che győzelméhez nia, amely forra túl fejlődött oda dasági termelés, vó szempontjábó mánya lett az o ranista pártnak ebben a megyébe nak ugy zolván nyilatkozása.

Gogáék megkís sé tegyék Lupu sikerét Mehedint gógia, a hazug p den eszközeivel és a választások sokkal készítették ellenesen befolyás ezüstak nem több 19 jelöltet állított megirtuk, a vála mandátumra szor Gogának 19 jelölt csak 1-et akar be forgácsolja a kez szavazatokat, kon ségét is elveszi s hessen! Nyilvánvá óriási tökért, és n harcokba befekte akarja felhasznál a nacional carant

Az is tudnival vény csak a kép vágy számára a fegy uniformisok vírelőjelöltnek né egy körzetben. M löjeleltet állította négy kortese, teh ben 76 cuzista ko őrizheti a választ

A hetvenhat e ve, katonailag ké egy tisztelt ellát minden körzetben csak akar, mert a dulatnál szemlélt A cuzisták nem képv-előjelölt fe akarnak elérni. A vatalos, tegnap m megfelelő „propa pontjából volt sz kijelentette, hogy akadályozhatja m

Clui
 a Str. Reg. Ferdi
 mér rend
FER
Schwartz-
és נאש
 Napi panzió (fűt őtközés) 100 lej.
 meleg szobák

22x76 = 1672

Ez a szorzási művelet magyarázza meg a mehedintei választások elfajulását. Adalékok a kormány szíveskedéséhez és a keresztény nemzeti párt választási módszeréhez

Bucuresti, február 15. (Az Uj Kelet tud.) Mi történik Mehedintiben? Szinte páratlan a román politika életében, hogy egyetlen képviselői mandátumért folyó harc a közélet minden megnyilatkozására rányomja bélyegét. Hiszen Mehedintiben mindössze egy mandátum üresedett meg, egyetlen ember nyerheti el tehát a képviselői és ez a kamara mai összetétele mellett egyik párt számára sem jelentős. Mégis ezért az egy mandátumért csapnak össze olyan elementáris erővel a jobb- és baloldali választási harcosai, hogy az összecsapások lármája az egész országban, sőt az országhatárokon túl is visszhangzik.

A kormány nem is állított fel jelöltet a megyében, alighanem mert gyengének érezte magát. Szabad teret engedett tehát a nemzeti keresztény párt és a Mihalache párt erőinek megnyilatkozására. Mihalache győzelméhez szó sem férhetett. Olténia, amely forradalmi tradíciókon keresztül fejlődött odáig, hogy egy a mezőgazdasági termelés, mint a kulturális életi szempontjából a legvirágosabb tartomány lett az országnak. A regábeli ezanista pártnak évtizedes tradíciói vannak ebben a megyében — innen eredt a pártnak ugyólván minden történelmi megnyilatkozása.

A 19 jelölt

Gogák megkísérik azt, hogy kétségesse tegyék Lupu és Mihalache választási sikerét Mehedintiben. A hitelista demagogia, a hazug propaganda és terror minden eszközzel építették ki szervezetüket és a választásokra elképesztő ravaszkodásokkal készítettek elő azt, hogy törvényellenesen befolyásolhassák a választást. A cuzisták nem több, és nem kevesebb, mint 19 jelöltet állítottak fel a megyében. Mint megirtuk, a választás csak egy képviselői mandátumra szorítkozik. Miért kell hát Gogának 19 jelölt, holott a 19 jelöltből csak 1-et akar behozni? Hiszen ha 19 részre forgácsolja a keresztény nemzeti párti szavazatokat, komoly jelöltjének a lehetőségét is elveszi ahhoz, hogy képviselő lehessen! Nyilvánvaló ebből is, hogy azt az óriási tökélet, és munkát, amit a választási harcokba befektetett, Goga csak arra akarja felhasználni, hogy gyengítse vele a nacional caranista pártot.

Az is tudnivaló, hogy a választási törvény csak a képviselőjelöltek és bírák számára engedi meg jelvények, vagy uniformisok viselését. Minden képviselőjelöltnek négy kortese működhetik egy körzetben. Múltán Gogák 19 képviselőjelöltet állítottak, mindegyiknek van négy kortese, tehát minden szavazó-teremben 76 cuzista kortes vehet részt és ellenőrizheti a választás menetét.

Egyszerű szorzási gyakorlat

A hetvenhat ember uniformisba öltözve, katonailag kiképezve, altisztekkel és egy tiszttel ellátva fejt ki olyan terrort minden körzetben, amilyent éppenséggel csak akar, mert a hatóságok csendes jóindulattal szemlélik ezt a választási harcot. A cuzisták nem is tagadják, hogy a 19 képviselőjelölt felállításával milyen célt akarnak elérni. A Tara Neastra, Goga hivatalos, tegnap nyitlan be is ismerte, hogy megfelelő „propaganda legénység” szempontjából volt szükséges a 19 jelöltre és kijelentette, hogy semmiféle törvény nem akadályozhatja meg a szavazó helyiségek-

Cluj szívében

a Str. Reg. Ferdinand 63 sz. alatt a közönség rendelkezésére áll a

FERDINAND

Schwartz-féle szálloda és כשר ארטה. Étterem

Napi panzió (fűtött szoba és napi 3-szori étkezés) 100 lej. Elsőrendű konyha, tisztaság, meleg szobák, pontos kiszolgálás.

nek egyenruhás osztagokkal való megzsalását.

A kormány kétségtelenül tájékozva van ezekről a manőverekről és hogy ha engedélyez ilyen választást, szándékainak ez tényleges a legnyilvánvalóbb bizonyítéka lesz. Mehedintiben ugyanis 22 választási körzet van.

22 x 76 = 1672, tehát

1672 fegyveres egyenruhás cuzista legény fogja irányítani a választásokat február 18-án! Ezt nevezi Tatarescu szabadválasztásnak.

Hogy a kormánynak lényegesen az a célja ezzel a választással, hogy a nemzeti pártiak vereségét a jobboldali győzelem árán érje el, az Tatarescu bezzédeiből nyilvánvalóan látszik és arra tegnapi számunkban már rá is mutattunk. Egészen elképesztő azonban, hogy Tatarescu ilyen eszközökkel harcol, amelyeknek eredménye kétségkívül az lesz, hogy egyszer és mindenkorra tönkretette az ország belső békéjét.

A „hiányzó törvények”

Holott ezt a békét biztosítani lehetett volna. A miniszterelnök arra hivatkozott, hogy nincsenek törvények, sőt kijelent-

te, hogy „egyetlen törvénycikkely sem áll rendelkezésére, mely megbéníthatná a választási propaganda szabadságát”. Holott ilyen vonatkozásban annyi törvény van, hogy Tatarescu miniszterelnök el sem tudná számolni a tiz ujján. Lehet, hogy nem akarja magát farszantani vele. Létezik pedig a közrend elleni kihágások törvénye, amelyet 1924 december 19-én léptettek érvénybe, 1927 november 17-én kiegészítettek, 1933. március 22-én pedig az időknek megfelelő módon ugyancsak kibővítették.

Illusztrálásként közöljük a rendtörvény 27 paragrafusának 3. szakaszát: „Nem engedélyezett egyenruhák, vagy jelvények viselése 15 naptól három hónapig terjedő börtönbüntetéssel sújtható, az egyenruhát és a jelvényt pedig a hatóságok azonnal elkobozhatják.”

Az 1934 április 6-án megkötött törvény, amelyet Inculet belügyminiszter szavaztatott meg, a legszigorúbb rendtörvénye az országnak. Ez a rendtörvény a felosztás terhe mellett tiltja el a jobboldali agitációkat, hiszen éppen ez volt az a törvény, amelyet Duca meggyilkolása után, a vassgarda feloszlásával egyidőben szavaztatott meg a liberális parlament többség.

Törvények tehát vannak. Liberális kormány is van. Liberálisizmus azonban nincs.

IMÉDIA L'OREAL Párizsi cég **HAJFESTÉK-je**
a legököltelesebb készítmény
Minden drogériában és jobb női fodrásznál kapható

Az angol kormány különleges kezelésben fogja részesíteni a németországi zsidók Palesztinába való bevándorlását

Sorozatós interpellációk az angol alsóházban a kormány Palesztina-politikájára, a németországi menekültek kérdésére és a danzigi kormány antiszemita és kisebbségellenes magatartására vonatkozólag

London, február 15. Az angol alsóház legutóbbi ülésén több interpelláció hangzott el olyan kérdésekben, amelyek közvetlenül érintik a zsidóságot, főleg palesztinai és németországi tekintetben. Tom Smith képviselő a gyarmatügyi miniszterhez intézi a következő interpellációt: Hajlandó-e a miniszter felülvizsgálni a helyzetet új nyilatkozat megtételére a palesztinai törvényhozó tanács ügyében, tekintettel azokra a tiltakozásokra, amelyek a Legislative Council terve ellen hangzóttak el?

Thomas gyarmatügyi miniszter tagadó választ ad a kérdésre és kijelenti, hogy a Legislative Council tervét a zsidók elutasították, míg az arabok álláspontja nem tisztázódott még. A kormánynak semmi oka nincs arra, hogy eddigi álláspontját megváltoztassa.

Wedgwood ezredes: A kormány és az egész kabinet folytatni fogja ezt a politikát és a jövőben is ki akar tartani a vonatkozás mellett?

Thomas gyarmatügyi miniszter: A kormány a felelős év politikáját folytatja minden tényezővel szemben.

Sir Archibald Sinclair, a liberálisok vezére: Gondja lesz-e a kormánynak arra, hogy a Legislative Council létesítésénél ne adassék alapzabályszerű többség azoknak (az arabokra céloz), kik a mandátum visszavonását és leépítését követelik? Erre a kérdésre nem válaszolt a gyarmatügyi miniszter.

A német zsidók bevándorlásának kérdése

Morgan képviselő Eden külügyminiszterhez intézi a következő interpellációt: Hajlandó-e a kormány a németországi zsidók Palesztinába való bevándorlását megkönnyíteni, tekintettel azokra a megállapításokra, amelyeket James Macdonald a nemzetközi menekültügyi hivatal volt főbirtosa lemondó levelében szögeztet le?

A kérdésre J. H. Thomas gyarmatügyi miniszter válasza Eden helyett: A Palesztinába való zsidó bevándorlás méretére továbbra is ez ország gazdasági befogadó képességének elve kell, hogy mérvadó legyen. Ezen alapelv megőrzése mellett, a lehetőségekhez mérten mégis külön elbírálás alá fog kerülni a németországi zsidók bevándorlása.

A német menekültek és a Népszövetség

Sir Charles Caysler és Gordon Macdonald képviselők kérdéseire Anthony Eden, angol külügyminiszter behatóan ismertette az alóház előtt azokat az intézkedéseket, amelyeket a Népszövetség a németországi menekültek védelmében és azoknak más országokban való letelepítése érdekében határozott el. Eden többek között a következőket mondott:

A Népszövetség tanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott a németországi menekültek kérdésével, annak a jelentésnek az alapján, amelyet a Népszövetség közgyűlése által, 1935 szeptember 28-án, a nemzetközi menekültügyi segély tárgyában kiküldött bizottság terjesztett elő. A tanács elhatározta, hogy ezt a jelentést, mely különböző alternatív javaslatokat tartalmaz, állandó jellegű intézkedésekre vonatkozólag, a Népszövetség közgyűlése elé terjeszti.

A közbeeső időre átmeneti intézkedéseket határozott el a tanács: a nemzetközi menekültügyi segélybizottság norvég tiszti, Michiel Hansson-t, a nemzetközi Nan-en-hivatal igazgató tanácsának elnökévé nevezte ki és ráruházta azt a feladatot, hogy a Népszövetség titkárságával

HÜLÉSNEI-GRIPPÁNÁL

TESTA
GYÓGYIT

Minden gyógyszerárban Kapható

karöltve programot dolgozzon ki ezen hivatalos likvidálására.

A népszövetségi tanács elnökét felhatalmazta a tanács, hogy a tanács tagok előzetes megkérdezése alapján főbiztos nevezzen ki, aki a Népszövetség legközelebbi közgyűlése, mely végleges határozatokat fog hozni, fogja ellátni a németországi menekültek ügyeit. A főbiztos a Népszövetség főtitkárságával karöltve megteszi az előkészületeket egy államközi konferencia összehívására, tervet dolgoz ki a németországi menekültek jogi védelmének rendezésére, tárgyalásokat folytat a különböző kormányokkal a menekültek letelepítése és munkához juttatása ügyében és végül állandó kapcsolatot tart fenn azon magán szervezetekkel, amelyek a menekültek segélyezésével és védelmével foglalkoznak.

A danzigi szerződés tovább folytatja antiszemita politikáját

Rhys-Davies képviselő kérte Anthony Eden külügyminisztert. Milyen intézkedések fognak történni abban az irányban, hogy a Népszövetség határozatai Danzig szabad állam ügyében érvényt szerezzenek, miután a danzigi szenátus Genfben tett ígéretei ellenére nem változtatta meg magatartását a zsidókkal, a politikai kisebbségekkel, az ellenzéki sajtóval és a szakszervezetekkel szemben.

Eden külügyminiszter: Nincsenek olyan információim, amelyek azt bizonyítanák, hogy a danzigi kormány nem szándékozik teljesíteni ígéreteit. Ami a foganatosítandó intézkedéseket illeti, a Népszövetség tanácsa a danzigi népszövetségi főbiztosra ruházta, hogy a danzigi kormányt tárgyaljon a Népszövetség által meghatározott intézkedések végrehajtásáról. Emellett a főbiztos biztosítékot kapott arra, hogy munkájában mögötte áll a népszövetségi tanácsban képviselő összes államok támogatása.

Bársonyosan friss arcbőr kendőzőszerek nélkül!

Sokezer nő, hála a Leton-szappannak, megszerzi és megőrzi az annyira irigyelt üde, harmatos arcszint alább leirt egyszerű, nem költséges módon.

Szabály: Esténként mossa arcát a LETON-szappan krémszerű habjával. E gyengéden ható krémes habot hagyja arcán néhány másodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd közvetlenül hidegvízzel. Ez az egész! Másnap reggel friss, bársonyosan üde arc fogja a tükrében mosolygva üdvözölni. Ezen módon kezelve az arcbőrt, többet ér, mint bármilyen kúra, ha es-e lefekvés előtt alkalmazza. A LETON-szappan hatását nagyszerűen fokozza az eredeti LETON-arc-tej és LETON-puder.

Kezdje el még ma arcbőrének szépségét megőrizni, illetve megszerezni.

Kapható 22 lejért gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban, valamint a fővárosban: Parfümeria ROYAL Oradea, Szépassage.

RÉTI

30 lakás-
etes

szal, látogassa
Akadályoztatása
kalkula tervekkel

A Keren Hajjeszód 15 éves jubileuma

A jubileumi kampány erdélyi eredményei. Moritz Geiger nagysikerű munkássága Oradeán, Beuson, Salontán és Huedinen. Az oradeai Jewish Agency-szekció megalakulása

A Keren Hajjeszód 15 éves jubileuma az egész világon maga felé vonta a zsidóság érdeklődését és zsidó és nemzsidó, cionista és nemcionista lapok százai foglalkoznak cikkeket, nyilatkozatokat, méltatókat és külön KH-jubileumi mellékletek keretében azzal a grandiózus teljesítménnyel, amelyet a Palesztina-országépítő munka keretében a Keren Hajjeszód az elmúlt 15 éves periódus alatt végzett.

A 15 éves jubileum Erdély zsidóságában is élénk visszhangot keltett. A KH központja nagyszabású propagandával látott hozzá a KH eszme népszerűsítéséhez és az Oradeán január elején megtartott országos KH és J. A. konferencia kiadta a jelentést a zsidó-ág eddig inaktív tömegeinek meghódítására is.

Az erdélyi jubileumi kampány első hónapjai s-ép emelkedést mutatnak úgy a KH-jegyzők számának, mint a jegyzések összegének és a bevételi tételeknek eredményeiben. Az általános emelkedés 40 százaléka és meg van a kiltás arra, hogy ez az arány az akció további során a következő hónapok folyamán is megmarad.

Az új akcióba sikerült egészen új, az utóbbi években meg nem látogatott helységek zsidóságát is bekapcsolni és ezáltal az országépítő műnek egészen új köröket megnyerni.

Az erdélyi kampány sikerében az orosz-lánrészt illeti meg Moritz Geigert, a KH jeruzsálemi direktóriumának delegátusát, akij kiváló szónoki készséggel, odaadó lelkesedéssel, nagy rátermettséggel és cionista meggyőződésből fakadó temperamentummal végzi a közvetlen személyi propagandát nagy és nehéz munkáját. Elsősorban az ő érdeme a KH jegyzések standardjának és ezáltal az egész KH munka színvonalának emelése.

Moritz Geiger az elmúlt hetek folyamán Oradeán, Beuson, Salontán és Huedinen dolgozott.

Oradeán az ezévi KH-kampányt a január 5-én megtartott KH és JA konferencia vezette be. Ez a város évek óta a legnehezebb területek egyike volt a KH számára, soha sem sikerült a város zsidó-ágának kvalitásbeli és kvantitásbeli lehetőségeihez mért eredményt elérni, aminek főoka volt az is, hogy az oradeai zsidóság igen kiterjedt körrel távolították magukat a Palesztina-munkától.

Moritz Geigernek sikerült az eddigi közönyt megtörni és a KH akció során respektábilis eredményt elérni. Oradeai tartózkodása alatt az oradeai zsidóság különböző testületi előtti tartott nagy érdeklődést kiváltó előadásai szintén hozzájárultak a jó eredmény eléréhez. Az ő közreműködésével került sor az oradeai Jewish Agency helyi nemcionista szekciójának megalakítására is, amely az oradeai zsidóság nemcionista részének legjobbjait gyűjti egybe a Palesztina-eszme propagálására és az országépítés művének támogatására.

Az oradeai akció előkészítésében és lebonyolításában újra fáradhatatlanul és nem csökkenő aktivitással vette részét dr. Bárdos Imre, az oradeai KH kuratórium elnöke, valamint az oradeai KH kuratórium tagjai.

Az oradeai KH akció Moritz Geiger el-távazásával még nem ért véget. Még nagy azoknak a száma, akiknek meglátogatására, egyrészt önkéntes párok útján, másrészt egy későbbi időpontban újra a delegátus által, sor kerül. Hisszük, hogy az oradeai KH kampány végeredménye ezt a várost az erdélyi eredmények tekintetében arra a helyre fogja emelni, amelyet Oradea zsidógától elvárunk.

Beuson Moritz Geiger és dr. Bárdos Imre folytatták le az akció. Ebben a városban csak pár hónap előtt alakult meg a cionista helyi csoport, amely azóta is példás munkát végez. A helyi csoport vezetőinek az akció lefolytatása előtt aggályai voltak, hogy a még igen rövid idő előtt beindult csoportban az akció nem fog az azal az eredménnyel járni, amelyet Beius-

tól elvárunk. A központi kiküldöttek által megtartott előadás után azonban általános lelkesedéssel vett részt a városka zsidósága a KH munkában, ami biztosította is a megfelelő sikert. Az akció lefolytatásában Guttman Géza és Kun Mátyás segédkeztek odaadó lelkesedéssel.

Salontára Moritz Geiger, dr. Bárdos Imre és dr. Pogáry György utaztak ki és dr. Kálmán Jenő salontai helyi csoport elnök lelkiismeretes és kitűnő támogatása mellett sikerült lényegesen felemelni a múlt évi jegyzések eredményeit és megdupláznai a múlt évi akció készpénzösszegét.

Huedin, ahol Moritz Geiger folytatta le az akció, már évek óta kimaradt a KH-munkából. A február 9-én megrendezett mítingben Moritz Geiger hatalmas siker mellett tartott is meg előadását és annak hatása az akció eredményeiben is megmutatkozott.

Az akció további programja a következő: Február közepén a clujai pótakció, valamint a turdai és aiudi akciók lefolytatására kerül sor. Ezeket a helységeket Moritz Geiger látogatja meg.

Weinberger Nándor, a clujai KH bizottság elnöke, február hó folyamán, a központ felkérésére, felkeresi Násáud, Rodna-Vecse, Beclean és Reteag helységeket, mindenütt előadást tart és lefolytatja a KH-akciót. Weinberger Nándor kiutazásait és előadásait mindenütt a zsidóság nagy érdeklődése előzi meg. Február végén kerül sor Resitán és Timi-soarán a KH akció beindítására.

Resitára minden valószínűség szerint Moritz Geiger utazik ki és látogatásával kapcsolatban kerül sor a resitai helyi csoport megalakítására és a KH Palesztina-filmjének bemutatására is.

A Jewish Agency oradeai nemcionista szekciójának megalakulása

Az oradeai zsidóság nem-cionista részének legjobbjából tevődik össze az az új alakulat, amely dr. Adorján Arminnak, az erdélyi nyugati szertartású hitközségek szövetsége elnökének kezdeményezésére és határozott támogatására, pár héttel ezelőtt megalakította a J. A. oradeai helyi csoportját. Az új alakulat az oradeai zsidóság sok vezetői lajja magában és egy újabb hatalmas lépést jelent az erdélyi zsidóság számára a Palesztina-országépítő munkában. A dr. Adorján Armin és Borgida József bankigazgató vezetése alatt álló oradeai J. A. csoport meghatározó dokumentuma annak, hogy a vezénylő óráján egyesült a zsidó nép és ha külön utakon is, de egyazon célt követ és megvalósítja a módját annak, hogy az országépítő munkában pozitív részt vegyen.

Az oradeai J. A. csoport megalakulása túlnó a helyi kereteken. Nemcsak a megalakulás tényénél fogva, de a csoportban résztvevők személyére és országos hírére való tekintettel is. Alábbikban leközzöljük az oradeai J. A. szekció első felhívását, melyet Oradea zsidóságához intézett:

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: CSARDÁSKIRALYNO. (A nagysikerű Kálmán operett olcsó helyi árakkal.)

d. u. 6: ENEKES MADAR. (Ötödösor. Kovács György, Solymosán Magda, Fényes Alice, Köszegi Margit, Tompa Sándor, Palázs Samuval.)

cs. u. 9: HÁROM EMBER A HOBAN (Harmadszor.)

Hétfő fe. 9: HÁROM EMBER A HOBAN. (Negyedszer.)

Kedd fél 9: HÁROM EMBER A HOBAN. (Ötödösor.)

Szerda, fél 9: 3 ember a hoban (Hatodszor.)

Csü. ö. fél 9: Ere. ségi. (A nagysikerű Fodor-vígjáték 11-ik előadása.)

Péntek, fél 9: Esernyős király. (Fodor László és Ralph Bena-zki páratlan sikerű operettje, a budapesti szezon legnagyobb sikere. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Solymosán Magda, Sándor Stef., Sefanidesz Ill., Gróf László, Jeni János, Tompa Sándor, Borovs-ky Oszkár, Ilász Aladár. Tó h Elek, Csóka József. Premier bérlét 23. sz.)

Péntektől kezdve mindennap: Esernyős király.

Nemcionista zsidó hittestvéreinkhez!

Az utóbbi esztendőben a zsidóság sorsa az antiszemitizmuskak az egész világon tapasztalható megerősödése következtében napról-napra elviselhetetlenebbé vált. Különbözőképpen Németországban, ahol testvéreink közül sokszázaton veszítették el állásukat, keresési lehetőségeiket, vagyocukat és kényszerültek vándorbotlalt nyakukbavenni a nagy világra.

Meg kell állapítanunk, hogy a régi házaikból távozni, menekülni kénytelenített kivándorló testvéreinket: egyedül Palesztina fogadta szívesen. És bár a világ többi országába is menekültek, véglegesen letelepülni csak Palesztinában tudtak és csak ott jutottak munkaalkalomhoz, megélhetési lehetőséghez.

Palesztina — köztudomás szerint — a népszövetségi szerződés és ha'ározat értelmében angol protekturátus alá került. E szerződés, melyben az angol birodalom arra kötelezte magát hogy Palesztinában igazi zsidó otthon létesítését biztosítja, az első dokumentuma annak, miszerint a 2000 éves zsidó-ország alatt a népek összessége és azoknak jog szerinti képviselője a zsidóság, mint néppel, tárgyalni öhajtott és tárgyal. A Népszövetség kívánsága volt, hogy Jewish Agency (Zsidóképviselő) alakuljon. És, hogy ez a világ minden zsidójának igazi, tényleges képviselője legyen, 50%-ban nem-cionistákból tevődik össze. Legfőbb vezetőségében a világ legnevesebb zsidó vezérferfiai foglalnak helyet.

A Jewish Agencynek pénzügyi szerve a Keren Hajjeszód, amely szerv fennállásának 15 éve eljárt hatámas és eredményes munkát végzett az elhanyagolt Palesztina újbóli betelepítése terén. Nagy e munkának az eredménye, de a mai nehéz és a zsidóságra oly súlyos viszonyokat is figyelembevéve — sajnos, — nem teljesen kielégítő. És különösen nem kielégítő itt, Oradeán. Ez az ok is késztette a J. A. erdélyi vezetőségét arra, hogy városunkban is megalakítsa helyi csoportját. E helyi csoport vezetésére alulírottak választottunk meg.

Es e m'nségünkben első kötelességünknek azt tartjuk, hogy e város nem-cionista zsidóságának figyelmét felhívjuk a következőkre:

A szorongató helyzetben levő, régi házaikat elhagyni kényszerült zsidó testvéreink szinte egyetlen menősvára Palesztina.

A palesztinai telepítési akció és az azt végző Keren Hajjeszód, mint a J. A. pénzügyi instrumentumának munkája, minden tisztelet, elismerést és támogatást megérdemel.

Felkérünk tehát mindenkit, hogy a Keren Hajjeszód megbízottait szívesen fogadják és őket nemes munkájukban töltik telhetőleg támogatni ne terheljessenek.

Hittestvéri üdvözléttel:

a Jewish Agency oradeai Helyi csoportjának vezetőisége:

Dr. Adorján Armin s. k., Borgida József s. k. az Erdélyi nyug. s. r. t. ü. v. elnök
Hitközségek Szövetségének elnöke.

Deutsch Jenő s. k., Erdős Zsigmond s. k., Grünstein Béla s. k., Kardos Sándor s. k., Lechner József s. k., Leitner Sándor s. k., dr. Markovits Pál s. k., dr. Molnár Vilmos s. k., Zavislag Adalof s. k., bizottsági tagok.

Fenti felhívás minden bizonnal egészen új kö-öke: fog bevonni az országépítő munkába.

ROMAN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, február 14-án este: Turandot. Hétfőn, február 17-én: Faust. (Munkáselőadás.)

Sze. d. n., február 19-én: A varázsfuvola. Pénteken, február 21-én: Traviata. (V. Cre. toiu, a berlini álami opera szopránénekésnőjével.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11-kor nagy matiné két film: I. Marnet csata. II. Alarcos lovag, José Mojicaval. Minden jegy 12+3 lej. Ma, vasárnap utóljára: A boldogság. Fősz.: Charles Boyer és Gaby Morley. Hé. f. n. premier: A némafilm világhí. t. művésznőjének Lillian Gisch-nek legújabb hangorfilmje: Az ő két élete.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két film! Világvárosi műsor! I. Kacagó szemek. Megható dráma. Shirley Temple. II. Szőke Kató esete a szerelmes diákkal. Liane Haid. Helyárak: 9 és 13 lej. Kez. d. e.: 3, 6 és 9 óra/or.

MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szombaton szenzációs dupla műsor 3. 6 és 9 órakor: I. Titkos szögálar. (Kémei munkában). Kémdráma. Főszereplők: Kay Francis és Leslie Howard. II. Barcelona. Operettfilm. Főszereplők: Gustav Föhrlich és Lid Baarowa. Hely. árak: 10 és 12+3 lej.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 száza ék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Stancnikat, matricákat bármely cikk gyártásához, továbbá gyári berendezéseket készit és javit „Ancora” stancni, matrica és bakelit ipar, Cluj, Str. Goldis (v. Tunarilor) 4.

Erdélyben elhelyezkedést keres jobb zsidó urkeány öreg párhoz, gyermekeikhez anyanyeltesnek, házvezetőt is vállalnám, ugy-szintén üzletben is segédkeznék, csak s mint családilag tekintendő. Cim: Fein, Oradea. S. r. Fuchs Mór 13.

Méregképes könyvelőt, tökéletes német le-velezőt, azonnali belépésre keresünk. Fischer S. A. Iivegudvar Cluj.

Három szobából és konyhából álló lakás külön telken április 1-re kiadó. Cim: Sa. Fab. lica de Zahár 4.

Fél üzlethelyiség kiadó Str. Memorandului elején. Cim a kiadóban.

Női és férfi fehérneművárást, kelengye-készítést a legszebb kivitelben vállal öz. Berkovitsné, Str. Legiune Ardeleană 6.

Kézipénerzt veszek prima o'vasztot: marha-fagyut. Ajánlatokat „Fagyú” jellegre a ki-adóba.

Jól bevezetett textil-konfekció, kötöttáru, üzlet cipőgyári lerakata: bányaváros legfor-galmasabb pontján, betegség miatt, szürgősen átadó. Megkeresések „Biztos egzisztencia” jellegre a kiadóba kéretnek.

Fűszerangrosszisták. Rasolban legmegbizna-tóbb a „Levánté” por. Mintázott árajánlatot küld grat's: „Chimica”, Oradea, Str. Cerna 1.

Vashordok cea, 8000 liter ürtartalommal eladó. Cim: Leo, Cluj.

Er esitjük vevőközöségünket, hogy gyárunk bővítése folytán hármilyen mennyisé- get a tavaszi idényre azonnal tudunk szállít- tani sighisoari és dicioi üzletünkben. Hercules S. A. Diciosámmartin, földgazdászumi cserép-gyár.

Kefeüzem, 35 éve jól bevezetve, teljes fel-szereléssel és nyersanyaggal, családi okok miatt eladó. Érdeklődéseket „200.000” jellegű Rudolf Mosse, Oradea továbbit.

Kesz'ükötésre alkalmas kis kotógépeket vendék. Cim a kiadóban.

Gyorssajtók, amerikai gép, vágógépek, deklí- ollo, aranyozóprés, fűzőgép, perforálógép, dobozgyári gépek, Stockprés, a'ereo'ypia, cim- és kenyér-rások, stb. előzős áron, darabon- ként eladók. Cim: Rudolf Mosse hirdetőroda, Arad.

Üzemhelyiséget lakásokkal vagy anélkül keresünk Cluj II. lík kerületében. A címet ké- jük az Uj Kelet kiadóhivatalának leadni „Üzemképes” jellegre.

Perfekt, fiatal blondelramakészítő segédet felvesszünk. Írásbeli ajánla okat fizetési igény megjelölés'je: „Állandó munka” jellegre a kiadóba kérünk.

Kapualatú különbejáratu butorozott szoba vizkagyoval és fürdőszobahasználattal azon- nal is kiadó. Értekezni Regele Ferdinand 89. ajtó 3.

Orvosnak, ügyvédnek és irodának a'kal- mas, vízvezetékekkel ellátott kapualatti két szoba május elsejére kiadó. Calea Regele Ferdinand 8. szám.

A leszereb és leg'csöbb kézmunkát **Fisch Böskénél** szerezheti be Cluj, Str. Gh Barfüu No. 16.

AZ

HIVA

Az

Dr. NO

A Zsidó

lapjának ha-
bány bugó
mellékletet
nívósabb és
leg az összes
szólatatnu
Vérünkbe
hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru
Ugy gondol
nak keveseb
legést kell
ideát, realiz
akadályokról
kóságos vess
zött a „több
„eleven fóru
Ugy gondol
nak keveseb
legést kell
ideát, realiz
akadályokról
kóságos vess
zött a „több
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szürke szmá
annál bátrab
újág hasábj
nem is felet
szemberözünk
a nívósabbat
„eleven fóru

hogy né ass
rezessence
ranguan ve
hogy ha ak
csak kifelé
lunk, sőt va
egy újág h
szólatassuk
rössben sze
lanséghól ne
asszonyok n
munkától,
leszétől, va
cionista tev
hátra menő
guak bőség
nagy népi lé
A timisoar
magát első
tunt és élt
hanvnszűnk
nemes féne
minket. Mert
lyicsoport. T
ció olyan hor
akasztak, ak
táni, hogy sz
női munkájá
nemetonági
gyenzekelke
nyújtott ily
kor kezdtük
nyoma meg
szür

PRÓBETÉSEK

egy szó 2 lej, vastagabb kisebb apróhirdetés 20 lej, 30 száza ék kedvezmény, a előre fizetendő. Jelgés avábbitunk, ha portóbélyeg lékelve van.

icákat bármely cikk gyár gyári berendezéseket kora stancni, matrica és Str. Goldis (v. Tunarilor) 4.

ezkedés: keres jobb zsidó hoz, gyermekekhez anya zselést is vállaltam, ugy segédkeznek, csak a mint d. Cim: Fein, Oradea.

velőt, tökéletes német le- elépésre keresünk. Fischer uj.

és konyvnyári árk lakás e 1-re kiadó. Cim: St.

kiadó Str. Memorandium oban.

rneművárást, kelengye- b kivitelben vállal öz. egijune Ardeleană 5.

ek prima olvasztot: ma:ha- „Fagyú” jelgére a ki-

extil-konfekció, kötőtáru. katta: bányaváros legfor- betegség miatt, sürgösen „Biztos egzisztencia” kéretnek.

ák. Rasolban legmegolizha- por. Mintázott ársajlatot ca”, Oradea, Str. Cerna 1.

9000 liter úrtartalommal Lez, Cluj

özönőségünket, hogy gyá- tán bármilyen mennyisé- re szonál tudunk szállí- csi ötcentinkből. Hercules in, földgazdászati cserép-

jól bevezetve, teljes fel- anyaggal, családi okok dőseket „200.000” jelgés ea továbbit.

kalmás kis költségeket oban.

kal gép, vágógépek, deklí- fűzőgép, perforálógép, cikprés, stereo-ypia, cím- előzős áron, darabon- dolf Mosse hirdetőroda.

akásokkal vagy anélkül Kerületében. A címet kiadóhivatalának leadni

delrámakészítő segédet fánla okat fizetési igény adó munka” jelgére a

Aratu butorozott szoba szobahasználattal azon- ni Regele Ferdinand 89.

nek és irodának a kal- lálított kapuaatti két kiadó. Calea Regele

ésőbb kézimunkát

Böskénél

heti be Bariflu No. 16.

AZ ERDÉLYI WIZO

HIVATALOS LAPJA

Az első kísérlet

Dr. NOBEL SANDORNE, Timisoara

A Zsidó Asszony, erdélyi Wizonk hivatalos lapjának hasábjain többször olvashattuk néhány bugó Wizo-tag azon óhaját, hogy ezt a mellékletet meg kell változtatni. Más formát, nívósabb és több tartalmat kell adnunk és főleg az összes helyi csoportokat kell benne megosztatnunk.

Vértünkbe ment már át az a követelmény, hogy nál asszonyok a nagy világűrben, a zsidó renaissance munkájában a férfiakkal egyenranguan vegyüljenek ki részünket. Olyanaira, hogy ha akad is cinikus, ki ezt kifelé — de csak kifelé — el nem ismeri, mi nem hátránk, sőt van merészségünk még arra is, hogy egy újság hasábjain szóljunk meg és meg-szólatassuk azokat is, kik eddig tollfogatásra részben szerénységéből, vagy pedig bátortalan-ságból nem is gondolnak. Miként mi zsidó asszonyok nem radunk vissza a házi nehéz munkától, asó-kapától, izzó vasalótól, mosó-telenőtől, vagy varrógéptől, miként a gyűjtő cionista tevékenység nélkül részét, a ház-ól-bázra menő munka legjavát mi adjuk, ugy jo-gunk bőséges tapasztalatainkat tollal is a nagy népi ügy szolgálatába állítani.

A timisoarai helyi csoport indítatva érzi magát elsőnek ilyen formában kiállni. Múltunk és céltudatosságunk kötelez erre. Az a hamvas-szürkés színárnyalat, amely a régi nemes fémét borítja — patina — jelképez minket. Mert régiek vagyunk, a legrégibb helyi csoport. Tőlünk indult ki az erdélyi fődará-ció olyan homályos időben, amikor még sokan akartak, akik nem akarták érezni vagy meg-látni, hogy szükség van cionizmusra és ennek női munkájára, m kor még nem hallatszott a németországú asszonytestvérek javveszkelése gyermekeikért, midőn Palesztina még nem nyújtott lígy nagy tömegeknek menedéket, ak-kor kezdünk mi meg a munkát! És ha az idők nyomra meg is viset és hajunkat is a painás szürke színárnyalat borítja, — oda se reki — annál bátrabbak vagyunk. Merünk kiállni egy újság hasábjain és ha mint kezdeményezők nem is felelünk meg száz százalékosan, de szembevesszük a kritikáknak várva a jobbat, a nívósabbat. A fő, hogy megalapoztuk az „eleven fórumot” testvércsoportjainknak.

Ugy gondoljuk tehát, hogy a Zsidó Asszony-nak kevesebb stílusgyakorlatot, poétikus öm-lelést kell hoznia, hanem több praktikus ideát, realizitikus leírás a munkáikat gátló akadályokról, több számot, mint nevet és va-koóság versenyt az egyes helyi csoportok kö-zött a „többet teljesítés” körül.

Mi nagyra becsljük a következetes és el-nem lankadó heti munkát, a meg-csöpp k.s kultúrtejesítményével, ha ez a folytonos tevé-kenység egyszer mind az Alapok és Wizo köll-ségvetéseinek következetes apoásával függ össze. Legkisebb összeget is arányba tudjuk állítani a legkisebb csoport csekély taglétszá-mával és gyakran ki kell mutatnunk, hogy „en miniature” mennyivel fontosabb ez az ál-landó és praktikus jelkesedés, mint a nagy epplombe-el egyszer egy évben rendezett re-prezentáció kiállítás, amelynél gyakorlatban a szereplők tömeges megnevezése fontosabb, mint az egyszer elért és az egész évi mulasz-tást pótolni akaró tényeges munkaeredmény.

A Zsidó Asszony-nak olyan komoly mellék-letek kell lennie, hogy azt a legnagyobb ér-deklődéssel várja egy a nagytekintetű köz-pont, de a legkisebb Wizo-csoport is a legel-dugottabb hegyi községben.

— Wizo-élet Petrosanban. A petrosanli Wizo-csoport két hónappal ezelőt Ot hont bérelt és ezután gyakorabban fogja összejeve-teleiket megrend.zni. Hetenkint fognak tea-délutásokat tartani és minden szerdán össze-jeveteit rendeznek, melyeken cionista tárgyu feolvasások képezk a prog.ammot.

— Wizo-élet Gherlán. A gherlai Wizo-cso-porl inenziv munkát végez és nagyon szép eredményeket ér el. Bevezették gyermek-dél-utának rendezését hólibárendszerral, a dél-utánokon a gyermekek műsort adnak, zsidó-tárgyu verseket, dalokat adnak elő, mesélnek és ez a metódus nagyszerűen bevált. Ezenki-vül a csoport rendszeresen tarja tea-estélyeit kéthete-kint, melyek szín-én nagyszerűen si-kerülnek.

Mendele Mocher Sforim

A zsidó kultúra kincses házában járva, nem is sejtett értékek nagy tömege tárul elénk. Mi zsidók még mindig igen keveset tudunk önmagunkról. Nemzeti beállított-ságunk által az utóbbi években megismer kedtünk ugyan az utjabb zsidó irodalom nagyjaival, így méltányolni tudjuk, egy Buber, egy Bialik, egy Achad Haam munká-ságát, de a jiddisch és ujhéber irodal-om nagy birodalma még mindig ismeret-len terület számunkra.

A zsidó kultúrvilág ez évben ünnepli Mendele Mocher Sforim születésének 100-ik évfordulóját. Neve csak a mi nyelvté-riületünkön kevésbé ismert, az amerikai és keleti zsidótömegek a zsidó irodalom nagy mesterét tisztelik benne.

Mendele Mocher Sforim volt a pseudonym je Scholem Jakob Abramovit-nak, mert ez volt a neve a kis gheftogyereknek, aki 1836-ban Kopylban, Odessa közelében szü-letett. A sokasos nevelésben részesült a Jeschivát és Béth Hamidrascht látogatta, majd tanító „melemed” lett.

A 19. század elő felében elő orosz zsidó ság elnyomatottságát és szűkkörét kell elképzelnünk, hogy Mendele Mocher Sforim igazi jelentőségét és a zsidó tömegek-re gyakorolt nevelő hatását értékelni tud-juk. Nélkülözésék, szükség és szinte elvi-selhetetlen erkölcsi nyomás alatt görnyed-tek a nép milliói. Ebbe a nyugati áramla-toktól légmentesen elzárt világba a felvil-ágosodásnak egy fénysugara hatolt csak be. A „Haskala” Ode-s-ában megalakult csoportja volt ez, mely a zsidó tömegek felvilágosítását és a héber nyelv művelé-st tűrte ki céljául.

Mendele is a „Haskala” büvkörébe ke-rült, megismerkedett. A. D. Gottlobberrel a kiváló íróval és ez a találkozás döntő be-folyással volt későbbi egész fejlődésére. Testtel, lélekkel a felvilágosítás fákllyavívó jévé ezegődött. Ifju éveiben, mint „Mo-cher Sforim” (könyvkereskedő) járt falu-ról-falura könyvekkel megrakott kis kocsii jávél. Művész nevét is erről, a ké-obb már szimbolikusává vált fog'alkozásáról vette. Vándorlása közben megismerte az elnyo-mott zsidó'ág minden szenvedését és nyo-morát, látta hontalanságuk üdöttségét és segíteni akart rajtuk. Ez nagymértékben sikerült is neki. Népének nevelője lett, mert felkeltette benne a nemzeti öntudatot és ezrel a belső felszabadulást hozta.

Irodalmi munkássága megrakott héber cikkekkel, természettudományi könyveket írt, és első, Turgenyev hatása alatt „Apák és Fiuk” címmel megjelent regénye szin-tén héber nyelven írodott. Közvetlenül ez-után azonban jelentős változás állott be Mendele felfogásában. „Haskala” tagjai, a

„Masklim” lenézték a nép nyelvét a „jar-gont.” Mendelének viszont meggyőződésévé vált, hogy a nagy tömegeket csak ugy szol-gálhatja igazán, ha a „műveletlenek és asszonyok” ezreinek ír. Ekkor kezdte meg Jiddisul írott műveinek sorozatát.

Gyors egymásutánban jelentek meg könyvei. A sort „Fischke der Krumme” nyitotta meg, melyben a avargókról és koldusokról ír, utána „Klein Menschele” következett, a kis emberek nyomoruságá-va. „Die Taxe” című drámája éles szatirá ja által komoly kellemetlenségeket szer-zett írójának.

Nagy alegórikus műve a „Kliat:che” az igásió. A zsidó nép szymboluma ez, ütik, kinozzák egyik helyről a másikra hajszol-ják és a szegény bántalmazott lény feljaj-dulásából az egész zsidóság tragikuma ér-kezik ki. Itt lép előtérbe írásaiban elős:ör a nemzeti kérdés, mely ma annyira termé-szetesnek tűnik számunkra, de akkoriban (1873) még egyáltalán nem volt az. Ez egyike Mendele legkiválóbb műveinek és a nemzeti páthos megdöbbenő erejével hat.

Az 1880-as pogrom évek s-örnyűségei egyidőre megbénították Mendele irodalmi munkásságát. Mégis, ebben a szomorú év-tizedben jelennek meg legszebb és legéret-tebb művei. A „Wunschring” című époszá ban a zsidótömegek I. Mikló: cár uralma alatti élének hü képét adja. Ez a könyve és az ezután következő be nem fejezett ön-életrajza a „Schlomele” a zsidó irodalom legkiválóbb írásai közé tartozik.

Mendele egészen új, addig ismeretlen színeket hozott a zsidó irodalomban. Az ő írásaiban találkoznak elő zör az egész-séges realizmussal. A természet, az erdő, a víz, a madarak, mindez szerves tartozéka költészetének. De miként a millieu, ugy a természetet is egészen zsidó Mendelenél... az egész világ felett a zsidó nyomor szürke felhői usznak. Kevesen ismerték miként ő a „s:sdót” házát, ruházatát, egész életét és gondolatvilágát... mindez Mendele mesteri leírásában teljes élethűséggel tárul elénk. Ő a kis részletek nagy ábrázolója. Tisztult humorával a világirodalom nagy szatiriku-sainak sorában méltó helyet foglal el.

Mendele írásaiban a héberrel a jiddisch-re, majd ismét a héberre tért vissza. Mind két nyelvet azonban egyformán szerette és fejlesztette. Ő volt az, aki s-intézist terem tett a „népi” és a „nemzeti” nyelv között. Stílusa iskola példája lett a klasszikus hé-ber nyelvnek, de a héber társalgási nyelv kialakulására is nagy hatást gyakorolt.

Külös életében már régen nem történnék nagyobb válto-ások. Még 1889-ben az odesszai hitközségi iskola, vezetőjévé vá-lasztotta és ebben az állásban meg is ma-

KELETRŐL JÖTTEM,

Még buja a vérem
Még Sára és Ráchel az ösanyám
Még Jerusolaim vágyalm-vágya
Mű sohasem láthatok talán.

Sokezer éve szép Ruth anyámmal
Még együtt járunk a földeken
Es ringatózunk a buzakalással
Egy naparanyozta, hájs reggelen...

Láttam Bar-Kochbát a harcból jönni
En fontam homlokára koszorut
és énekeltem a Jordán partján
egy hold-s éjen, dalt, szomorut
a Csillag fiáról. Mert Ismertem őket
meséltek sok édes-bus regét
...lá-tam megvillani Dávidnak kardját
Samson haragvó, éjszótét szemét.

Mert Keletről jöttem, még buja a vérem
Még tudna ekét fogni kezem
Még tudok sírni, még meg tudnék halni
csodás, nagy, hazug szerelmeken

Vedd Európa rohadt kultúrád!
engem a vágyam Keletre visz
Vén Azzsának tévelytlt gyermeke
Az Ósujhon ujra ölebe hiv!

Hiv — hogyané memék — de nem lehet mennem
Pedig be jó volna egy kis meleg
Be jó volna egyszer kinyujtózkodni
és azt mondani: itt mindent lehet!

Keletről jöttem és Keletre vágyom
még tudna ekét fogni kezem
és tudom, jaj, tudom, it. fogok kimúlni
barna arccommal a fehér hóba hullni
egy ködös, egy fagyott, bus reggelen...
GUEMANN IREN, Timisoara

radt élete végéig. Késő öregségéig a min-dennapi kenyéért dolgozott. Az utóbbi év-tizedekben a keleti zsidó irodalom kiváló-ságai mind az ő személye körül csoporto-sultak, ő lett az újabb nemzedék „Sejide”-je (nagyapó). Elsőszöben Bialik nevezte így. Még örülhetett irodalmi gyermekei és unokáinak a zsidó népirodalomban elért sű kereinek.

Feleségével együtt öregedett meg, vol-tak gyermekei, voltak irodalmi gondjai és sikerei. S:amos idegen nyelvre fordították műveit és a nép tömegei ugy olvasták, mint soha zsidó elbeszélőt előtte. 1907-ben halt meg, felesége azonban két évvel utóbb a szó szoros értelmében éhen halt.

Mendele Mocher Sforim, a világirodalom nagy szellemi népszövevényében, melybe minden nemzet a legjobbjait küldi, a zsi-dó nép méltó képviselője. Műveiben a zsi-dó kultúrtörténet kimeríthetetlen tárhá-zát hagyta reánk és mi Wizo asszonyok ugy hódolhatunk legjobban geniuzsának, hogy igyezkünk műveiből minél többet megismerni és megismertetni.

(Timisoara) Dr. Molnár Gyuláné

Wizo-élet Odorheiu. Az odorheui Wizo-csoport jelenti, hogy mint eddig, ugy most is állandóan rendszeresen tartják kávé-délután-jaikat minden vasárnap igen szépszámu köz-önség mellett. A csoport február hónapban készül egy nagyobb rendezvény megtartá-sára.

— A Wizo-film. A tegnapi Wizo-gyűlésen mintha egy kicsit Palesztinában jártunk vol-na. Pedig egy normális ágás szobában ül-tünk, az abakon fehér lepedő volt kifeszítve, a laterna mag.ca a kis asztalkán könyvekkel volt alátámasztva és az elején még az az ér-zésem volt, hogy a Wizo mozidát játszik és mosolyogtam. Aztán elcsúszott a szoba, meg-jelentek a vásznan a játékműzi első képei. Al-lóképek. De ezek a képek hamrosan életre keltek. Az első pionérjeink munkában kifá-rad arcában szinte láttuk a csillogó szem-eket, mintha azt mondanák: ha előlöl kelene kezdenünk, akkor is éppen így tennék. Lá-tuk intézményeinket lányainkat munka kö-zben és fülünkben önkénytelen vidám héber dal ritmusa csengett. Es életre keltek nevelő szemű gondtalan gyermekeink ápolóikkal, az Erecben olyan híres Wizo-konyha, a speciális szakmákra kiképző kuzusok szorgalmas ta-nulói, a jemeni zsidó asszony munkás keze, az Elnek Jezrael völgye és még a „Pioniere und Helfer” ismerős cimlappja is vidáman in-tegetett felénk a vásznon. Összesen 105 já-tékkép. Mind merev, mind semmimondó — másoknak — de milyen kedvesek ezek a mi részünkre, milyen sokat tudnak ezek nekünk mesélni. Wizo-estaverek, nézzétek meg szer-ezzétek és azon a szemüvegen át, amelyen én is megnéztem.

— Wizo-munka Timisoarán. Folyó hó 11-én kedden d. u. a belvárosi Wizo Drechster Al-bertnél tartotta meg összejövetelét, melyen Márton Izidor, a zsidó kereskedelmi iskola igazgatója tartott rendkívül emelkedett szel-lemű megemlékezést V. György elhunyt angol királyról. Kiemelte az elhunyt király mély-séges emberi kvalitásait, és rámutatott arra, hogy az ő uralkodása alatt az emberi tehetség és képesség szabadon érvényesülhetett. Az előadó végül felhívta a Wizo högyeket, hogy jó munkával állítsanak emlékköve a nagy ki-rálynak, akinek uralkodása alatt valósu't meg a Palesztina-maratium. Ezután Dr. Róth De-zsóné felhiv a a Wizo-högyeket figyelmeztet a jövőheti összejövetelre, amelyet Léb Ernánál (I. Str. Grozavescu Basch-villa) tartanak meg, s amely alk-lommal a „Wizo lényege körül” lesz vitadélután. Ezután Gussmann Irén tar-totta meg érdekes revüjét. Folyó hó 12-én, szerdán délután a József- és Gyárvárosi Wizo-tartót kö-zös összejövetelt Lusztig Ferencc-nél. Az összejövetelre Dr. Nobel Sandorné a folyó hó 20-án megrendezendő Elvevő Ujsá-g-ról, valamint a közeledő purimbárol beszélt. Ezt köve öleg Gál István, a „Múlt é Jövő” munká'arsu tartott sz nes előadás: a zsidó iro-dalom legujabb felfedezé'tjeiről, majd novel-lából olvassott fel. Utána Gussmann Irén tar-tott revüt. A legközelebbi összejövetel Salamon

Uccai kép Jeruzsálemben

Forgalmas Jaffai-ut a késő délutáni órákban. Egy arab vak férfi ül a földön: mandalint penget, artikulálan hangok halatszanak. Mellette 10—12 éves fiúcska vigyáz a földre letett lapos, faragott díszítésű rátálra, amelybe a járkelő arab asszonyok milljeiket dobják. Az ucca másik oldalán, nagy kerek toronyzerű levelesláda. Oda igyekszem postámat bedobni, hogy a reggeli repülőgéppel elmenjen. De a tulsó oldalra kerülni nem egyszerű dolog. Az autók, a legkülönbözőbb formákban rohannak, az utat pedig erősen lejtős. Egy pillanat és a messzelegben látszó rakat modern peremén öreg zsidó ül. Szürke kaftánban, hófehér szakállal, pájesszel fején kerek sapkával. Furulyát tart a kezében s keleti kellemes hangú, monoton muzikát hoz ki belőle. Európai nő áll megatva előtte, táskájából pénzt vesz ki. Pufok arcu, baboszerű kislányt vezet a mamája, az öreg előtt az anyjára néz, — már nyul is az erszényébe. Arab fiúk érdeklődve megállnak. Tetszhet nekik a muzika, de ők nem tetszenek az öregnek, mert ellállják az utat a járkelők előtt. „Jella, jella“ mehetnek, szól feljűk arabul, mire azok egy lépést hátrálva, újra csak megállnak. Nem tudom, a bámeszködő kíváncsiság, vagy a nekik oly kedves ösmérés zene tartotta őket vissza.

A két zenész között sült tökmagot árul egy pirosfezes arab. Ugy árulják a tökmagot, mint mifelénk. Keskeny magas, háromlábú asztal van előtte és mellette hegyes guákba van kirakva a csomagoló papiros. Egy lépéssel arrébb másik arab. Ugyanílyen állványon, már nagyobb, szögletes márványlap. Rajta nagy halom keleti édesség. Mandula, mogyoró, méz, áttetsző massza, mellette mézgafélék. Ma meleg nap volt, a csemege nyulós, olvados. Pirkosnak látszó kezeivel szedi össze és pacskolja vissza a helyére. Egy pillanatra elbámulom magam, hogyan lehet egy ilyen gyanus színi kézből, a édesség ilyen ragyogóan áttetsző, hófehér. Szinte szögvenlem, de mégis guztusos. Bizonyára előtelt, de mégse volnék hajlandó megkóstolni...

A Zion mozi előtt visz az utam. Két fehér kefes arab jön ki. Benéznek és a on gondolkozom: vajjon ők is járnak moziba? Az asszonyaik, tudom, délutánoként Tel-Avivban ellepik a moikat. Esembe jut, jut, hogy meg kell kérdezzem: vajjon a mohamedán arabok járnak a zsidó mozikba? Mert a keresztény arabok európai módon öltözködnek, csak piros feze van a fejükön. De nem mindig. És európai módon viselkednek. Azt se mindig.

A mozi két oldalán befelé uccak. Mint-ha a bizonytalan multba vezetnének. Keskenyek, járdanélküliek, porosak, piszkosak. Régi emeletes házakkal, kétoldalt balkonokkal, melyek csaknem összeérnek. Elhatározom, egyszer végigjárók egy ilyen „belvárosi“ uccát. — vajjon hova járunk?...

A sarkon a gyönyörű Ben Jehuda uccába fordulok be. Persze itt is édességeket árulnak. Csak a változatoság kedvéért, ez már nem arab, hanem „chabasi“ (abesz ójant). Elfelejttem a csemegeket megvizsgálni. Őt magát vizsgálom inkább: fényes koromfekete arcából elővillanó szemhérvét, duzzadt, nagy vörös ajkát és arra gondolok: vajjon várja-e ő oly szívzorongva a hazájából érkező háborus híreket, a runt én, a vadidegen?...

Friedmanné Goldstein Judit

A sighetí Wizo hírei. A sighetí Wizo a teli hónapokban folytatja intenzív tevékenységét. Az elmúlt hónapban több sikeres teát rendezett. Január 13-án az Ujságírók ubban volt tea, amelyen háziaszonyok: dr Fried Abrahamné, Farkas Sámuelné, dr Katz Béni, Stauber Hermanné, Fried Ignácné voltak. Január 24-én Rosenkranz Márkusné rendezte jól sikerült háziteát, míg február 2-án dr Danzig Samuné elnöknő adott háziteát, amelyen a Wizo tagjain kívül a Nögyelet és többi egyesületek összes vezetői is résztvettek. Február 9-én Izrael Dezsónénél, a csoport agilis elnöknél volt brith-milla-ünnepély, amelyen a Wizo is résztvett.

Válasz a „Neue Welt“-nek

Ha a revizionisták bomlasztó törekvéseiket a zsidó asszonyok körében is érvényesíteni kívánják, úgy egyáltalán nem fontos, hogy a Wizo, melynek óriási érdemei vannak, támadják, még hozzá nem becsületes eszközökkel. A Neue Welt december 13-iki számában dr Rachel Offner „Irrwege der zionistischen Frauenbewegung“ címmel ellátott cikkben kritizálja a Wizo-t. Azt mondja, hogy a Wizo nem neveli ki a zsidó asszonyban a nemzeti gondolatot és elnyomja politikai fejlődését. A Wizo szociális teljesítményeit „játékony-ságnak aposztrofálja és így ahhoz a következtetéshez jut el, hogy egy új zsidó politikai asszonyervezet megteremtésére van szükség. Ez ismét a régi revizionista taktika, mindent hamis színben feltüntetni, hogy az eszmének hívőket szerezhesenek. Egyáltalán nem szükséges afelel polemizálni, hogy a Wizo nacionalizmusra nevelje a zsidó asszonyt, mert már a Wizo teljesítményei is mutatják, hogy kizárólag a zsidó otthon felépítését szolgálják. Csak a revizionisták régi rövidlátását bizonyítja az, ha azt hiszik, hogy a konstruktív munkát frázisokkal és üres ígéretekkel lehet teljesíteni.

Dr. Offner asszony félreisméri a feladatot, melyet a Wizo maga elé tűzött. A Wizo igazi és nagyvonalú zsidó munkát akar teremteni és azon a véleményen van, hogy ezt csak szélesebb alapokra fektetve lehet elvégezni, ha megnyerték erre a zsidó asszonyok nagy tömegeit. Hogy ezt

a célt elérhesük, ehhez szükséges az, hogy a Wizo pártatlannak és politikafülföttinek deklaráljuk. Epp ebben rejlik a Wizo erőssége is, hogy korábban az összes asszonyokat összegyűjtheti, ahol azután Palesztinára és nemzeti érzésre nevelheti őket. Ha dr Rachel Offner, a zsidó asszonyt nacionalizmusra akarja nevelni, úgy erre a Wizo a legalkalmasabb terület, mert ott széleskörű tömeget talál. A Wizo, mely magába foglalja az összes politikai irányzatokat, nem szabad, hogy párt-politikát üzön. Csak egyetlen irányú zsidó és feminista politikát folytathat és a tények meghamisításának felel meg, ha dr Offner azt állítja, hogy a Wizo-n kívül politikailag tevékenykedjenek, sőt, felvilágosítja az asszonyokat az összes pártok ideológiájáról és ha a Wizo-ban néhány asszony indifferens, úgy ennek oka nem a Wizo, hanem a nevelés és a környezet, a hol az asszony él.

Az, amit Dr Offner másodrangú célnak tekint, vagyis: pénzfelhozás kórházak, csecsemőotthonok, iskolák, farmok, zsidó léányok átrétegződése számára — az a mi valódi munkánk. A Wizo ezen ténykedései nem halványulhatnak el egy új, politikai asszonyervezet, néveszerint Deborah megalakítása által, mely mint a Wizo konkurrens szerepelne. Mi nem operálunk hamis kritikával, a mi teljesítményeink önmagukért beszélnek és a Wizo-t a zsidó asszony reprezentánsává emelik.

Hella Süskind

Hírek a WIZO palesztinai munkafrontjáról

A WIZO ÚJ HÁZTARTÁSI ISKOLÁJÁT ÁT-VEETTE AZ EGÉSZSÉGÜGYI HIVATAL

Január 27-én volt a Wizo új háztartási iskolájának átvétele Nachlath Jizchakban. Az átvétel az egészségügyi hivatal déli körzetének vezetője, Dr. Oplatka végezte. Dr. Oplatka elismerőleg nyilatkozott a tisztelet és cél-szerű építkezésről, valamint a higiénikus berendezésről. A hivatalos aktus után megkezdődött az iskola átköltöztetése az új épületbe. A különálló mosó-, vasaló- és varróházak villanygépei fel vannak állítva, ugyancsak a csirkeotlok is. A növedékek most dolgoznak a kertész-tanítónő vezetésével a zöldségkertben és egyuttal befejezik a kert körülkerítésének munkáját. A belső berendezés még nem tökéletes, sok minden hiányzik, amire a költségvetés nem nyújt fedezetet. Remélhetőleg most is fogunk akadni bőkezű pártólak, mint annak idején az immár kiszolgált, tel-avivi Hostel berendezésénél.

AZ ARGENTINAI WIZO ÉS AZ AFULEI MESCEK HÁPOALOT VIZKÉRDÉSE

Dr. Artur Ruppín, aki nemrég tért haza délamerikai utjáról, beszámolt arról az argentinai Wizo-ó és közölte, hogy a Wizo képezi az ottani cionista szervezet legkiválóbb rétegét. Az asszonyok élénk érdeklődést mutatnak az afulei léányfarm vizkérésének megoldása iránt és szívesen hajlandók annak fejlődését — miután a farmot ők szubvencionálják — továbbra is elősegíteni.

CHANUKKA-ÜNNEPSÉGEK A WIZO INTÉZMÉNYEIBEN

A Wizo palesztinai intézményeinek növedéki tehetőségükre tekintettel: chanukka-ünnepélyek rendezése körül. Nahalban jóslásként árműveket rendeztek, melyeket saját szerzeményű dalokkal és versekkel kísérttek. A dalok és versek az iskola mindennapi eseményeit aposztrofálák irónikus formában. A yarothban, ahol a legkülönbözőbb országokból kerülnek ki a növedékek, mind egyik elmesélt egy élményt az életéből és elénkelt egy népdalt szülőhazájából. A Hostelben szintén kedélyes összejövél volt, ahol a lányok saját szerzeményű tréfás dalokat adtak elő.

GONDOSKODÁS A NÉMET BEVANDORLÓK GYERMEKEIRŐL

Az év végén statisztikát készítettek arról, hogy a gyermekgondozás terén hány esetben veheték igénybe a British Women's Appeal Comitee segítségét a német menekültek. A statisztikából kiderül, hogy ezen alspól a német alja 70 gyermekét a HNC különböző napközi otthonában, 25 gyermeket a HNC házi óvodájában és Herdliában, 12 gyermeket a jeruzsálemi csecsemőotthonban és egy csondó gyermeket a Karmel-hegyi nyári tá-

borban helyezték el. Ezen gyermekek a szülők nehéz elhelyezkedése, betegség vagy nem elegendő kereset, az anya halála, az emigráció által feldúlt család állapot, vagy más hasonló okok miatt a Wizo gondoskodása nélkül súlyos veszedelemnek lettek volna kitéve. A gyermekek közül sokan néhány hónap elteltével visszatérhettek szüleikhez, akik időközben részint mentesítve a gyermek ellátásának gondjairól — rendezett viszonyok közé kerültek.

A WIZO JERUZSALEMI CSECSEMŐ-GONDOZÓJÁNAK ANYAOTTHONA

Az intézményben jelenleg 14 anya van, akiknek az intézet munkát és kezeset juttat és egyuttal gyermekeiket is táplálhatják. A fölöttel csak az, hogy amennyiben az anyának elegendő leve van, úgy tápláljon még egy anyát a gyermek is, miután a palesztinai klímánál nagyon fontos, hogy a csecsemő anyatejet kapjon.

A WIZO AZ 1936 ÉVI TEL-AVIVI MINTA-VASÁRON

Minden gazdasági és politikai bizonytalanság ellenére a Levantevásár rendezői sok energiával és optimizmussal láttak hozzá a tavaszi vásár megrendezéséhez. Január vége óta a város ismét a „repülő tevé“ jegyében áll, a Levant Fair cimerében, mely művész plakátokon ragyog az ország minden részéből az ember felé. A legkülönbözőbb országok kormányai jelentették be már részvételiüket Görögországtól kezdve egészen Angliáig, ez alkalommal az Egyesült Államok is megragadják az alkalmat, hogy a Kelettel való kereskedelmi összeköttetés lehetőségét kihasználják. A kiállítási tervek grandiózusabbak, mint valaha. A vásár közepén a cionista telepítési mű nagy kiállítás: centruma fog állni. Itt lesz a Wizo helye is a Hachsara-osztályban. Ennek a pavilonnak a kigészítését a mezőgazdasági kiállítás fogja képezni, ahol a mezőgazdasági munka produktumait mutatják be és versenyen tüntetik ki. Itt is képviselve lesznek a Wizo leányfarmok. A mezőgazdasági kiállítás bizottságába meghívták Ada Fischmann és Chana Meisel Schochatot, akik min a Wizo képviselői és mint szakértők részt is vettek a bizottság első megbeszélésén. A Wizo-kiállítás tervezése a többi cionista intézményekkel együttesen készül.

A HISTADRUTH NASIM CIONOT ERŐSÍTI ALAPJAIT ÉS KITERJESZTI MUNKA-KÖRÉT

A telavivi helyi csoport ezévi chanuka-bazárjának jövedelme 200 font volt, melyet a Keren Hajeled javára fordítottak. (A HNC gyermekgondozó alapja). Ez a legmagasabb eredmény, amit az utóbbi évek 8 hasonló rendezvénye hozott. A bazár ezuttal — nem

mint eddig, a chanukka-ünnep alatt — hanem az ajándékozási kedv felhasználásának céljából közvetlenül az ünnep előtt volt és három napig tartott. A bazár — mint izlőves plakátja mutatja — Tocereth Haarec, Jeldes Haarec és Atid Haarec — azaz az ország produktumai, gyermekei és jövője jegyében állott. A Koncerthaus nagyterme nagy vásárocsarnokot ábrázolt, amelyben nemcsak a legkülönbözőbb cégek béreltek standot, hanem a Wizo zöldségkertjeinek termékeit, a saját készítményű kézimunkáikat és iparművészeti tárgyakat is árusították. Kávéház, teászoba, tombola éppúgy nem hiányozt, mint a különböző attrakciók, melyek vonzótták a nagyközönséget. Voltak gyermekelbádosok, első-rangú koncertek, stb. A bazárt dr Bottenstreich, a Szochmet exekúívének tagja nyitotta meg.

További 50 fontot hozott a Keren Hajelednek a rechobi helyi csoport pompásan rendezett chanukka-ünnepélye, valamint 15 fontot montefiorei és 10 fontot a Bejt we Gan-i helyi csoport rendezvényei.

A HNC KEREN HAJELED ALAPJÁNAK ÚJABB FELADATAI

A Keren Hajeled ma Tel-Avivban mintegy 100 gyermeket lát el, akiknek számát a közeljövőben megduplázzák. További 12 gyermeket (két és ötévesek) vettek fel a Nathan Strauss napközi otthonba az eddigi 43-hoz. A város északi és déli részei lakó-sokát keresnek, hogy több gyermekotthont nyissanak meg, 40—45 gyermek részére. A Bugratschow uccában levő 40 gyermek számára fenntartott gyermekotthon helyett ugyanott egy nagyobbot nyitnak meg, melyet Henriette Szoldról neveznek el. Bajit we Gan-ban a zsidó elővárosban, melyet Tel-Avivtól Jaffa választ el, csecsemő-tanacsadót nyitott a Wizo, hogy a fiatal anyáknak megtakarítsák a hoszu utat Tel-Avivba.

Gyermekdélután Gherlán

F. hó 9-én, vasárnap délután tartotta meg Gherlán Fischer Józsefné az idény második Wizo gyermek-délutánját. Eddig szólna a már szokásos rövid beszámoló. De most ennél többet szeretnénk, mindarról szeretnénk írni, ami oly kellemessé és kedvessé tette számunkra a délutánt, kik együtt voltunk, hogy eltöltsünk kedves kis apróságokkal rövid órát.

Már belépésünkkor megkapott a bentrii kiszűrődő hangok ujszerűsége, de nem is esoda, eddigi teáinkon Wizo-asszonyaink és a férfiak e öb csendes, majd vitatkozó beszélgetés hallgatott ki, most meg gyermekszíjvá, édes szívből jövő nevetések (és sírások) fogadták a háziaszony szívélyességén kívül az érkezőket.

A szépségben megjelent gyermekek, különösen a már nagyobbak között (kevés haldta meg közöttük a 8—10 évet) nagy izgalom uralkodott. Kiprúlvá és izgatottan várták a „műsor“ megkezdését. A lakás egy másik szobájában rögtönzött színpad volt felállítva. Köszönetül a „műélvezet“ fejejezem a debütálók nevelt: A házik'sasszony, a 10 éves Mimi egy héberrel magyarul fordított Chm'sá aszár bisvát mese felolvasásával nyitotta meg a műsort, a hallgatóság tapssal honorált a kis felolvasórónek. Ezután Geth Evi (Dej) lépett a színpadra balett táncadval, meglepő kecsesség és biztonság volt mozdulataiban. Goldstein Bába és Fischer Judit héber nyelven előadott páros jelenete kövekkelt: Az orvos és be'ge. Tiszán kijett héber szavak hangzottak el a két gyermek ajkáról. Jólész érzéssel hallgattuk végé. Majd Schwartz H. Schönthal Zsófi, Weisz Evi, Hirsch Judit, Gelbermann Szuri, Spitzer Szromán, magyar és német verseket szavaltak. Kedves volt a Fenyvesi Agi és Fiedmann Tibi páros jelenete; korukat meghazudtoló biztonsággal mozogtak a színpadon. Eisikovits Juci héber dalával és a kis Goldstein Ruti jidd's dalaival arattak sikert. Fischer Irénke románnyelvű monológja általános tetszést keltett és végül Hirsch Judit és Goldstein Ruti táncduettje zárták be a programus előadást.

A műsor befejező száma az ursonne, általános siker mellett zajlott le. Hangos jókedv uralkodott továbbra is a kicsinyek között, ami természetesen reánk, Wizo-hölgyekre is átragadt, ha a szoba helyett a szabadban vagyunk, egymást követték volna a szabadéri vídám játékok.

— Wizo-élet Aindon, Január 26-án az aiudi Wizo Otthonban Benyovits Morné a Wizo pénzárnoknöje tea-estélyt rendezett, melyen az egész város zsidósága résztvett. A tea-estély keretében Klein József, Hanor Hacioz tag rovelláját olvasta fel Benedek Mikós általános tetszés mellett. A novella címe: „Pinkasz“.

A ZSIDÓ ASSZONYT társaja az erdélyi WIZO timisoarai központja. Pista Asanesti 4.

HI

PHILIP INGELE STANDAR
rác
olcson ki
CONST

— Maniu Gyula társai. Bucuresiból aki Badaciban tart a jövő héten Bucu Clujra jön, ahol barátjaival.

— Lezuhant egy hól jelentik: A egyik gépe legnap két altiszt meghalt.

— Március 24-én legnagyobb hajója. A legnagyobb hajója júra március 24-én.

— Egy 1915-ben aatjáróra bukott ben. Constantából kikötőben olyan hirt egy bolgár buy egy 1915-ben elűjt járórt nem messze

Dr. Leitner F. tanárs

A „Perlott“ száj nyeket praxisomban és magam is hasznétes ké-zítmények lönösen ki akarom lajdosnágukat, hogy mekkelnél gyakori előtt fennálló kelle se folytán, amit a hatására verethete lott“ használata m nál a torok feltün

— Bejejeződött sának műve. Newy pokban jelet meg bibliafordítás két hoash, amerikai jü lafordításon, amere terjed, husz év mü lezárása alkáság, melynek 78 jja, közleményt adja a mü jelentősétes kommentártáshoz. Az egész után jelet meg 1927-ben halt meg ban került ki a neve Schelomo B vándorolt ki Litv müve, a nagy bíszélé-eket, költemnai utirajzot jeiban, melyet héber tottak. A világitott jiddisre, ezen öltve 7000 s-öt fe jiddis nyelven a h résekről.

CONT
SZÁ
BUD
VII. DOH
AZ
AHOL A
JOL EF
LEGMODERN
KEL
ELSORAN
ZEN
SZINHAZ
HELYEK ES
KÖZF
MERSEKELT
A

HIREK

PHILIPS
INGELEN
STANDARD

rádiót

olcsón kis részletre
CONSTRUCTIO-nál

— Maniu Gyula cluji és bucaresti tárgyalásán. Bucarestből jelentik: Maniu Gyula, aki Badaciban tartózkodik, közölte, hogy a jövő héten Bucarestbe fog utazni. Clujra jön, ahol megbeszélést tart a barátjaival.

— Lezuhant egy francia repülőgép. Párizsból jelentik: A rheimsi repülőteremtől néhány méterre Stainvilénél lezuhant. Két altiszt meghalt.

— Március 24-én indul első útjára a világ legnagyobb hajója. Londonból jelentik: A világ legnagyobb hajója a Queen Mary első útjára március 24-én indul.

— Egy 1915-ben elűzött német tengerésztörzsről bukkantak Burgas bolgár kikötőben. Constantából jelentik: Burgas, bolgár kikötőben olyan hírek terjedtek el, mely szerint egy bolgár buvárnak sikerült megtalálnia egy 1915-ben elűzött német tengereljárót nem messze a parttól.

Dr. Leitner Fülöp v. egyetemi tanársegéd írja:

A „Perlott” száj- és fogápoló készítményeket praxisomban gyakran alkalmaztam és magam is használtam és különösen értékes készítményeknek ismertem meg. Különösen ki akarom emelni azon értékes tulajdonságukat, hogy carious foga gyermeknél gyakori étvágytalanság az az-élettől fennálló kellemetlen szájszag eltűnése folytán, amit a Perlott erjedésgátló hatására vezetnek vissza, eltűnik. „Perlott” használata mellett torokgyulladásoknál a torok feltűnő gyorsan feltisztul.

— **Bejeleződött a Biblia jiddis fordításának műve.** Newyorkból jelentik: A napokban jelent meg az első modern, jiddis bibliafordítás két utolsó kötet, amely Jehosh, amerikai jiddis költő műve. A bibliafordítás, amely összesen nyolc kötetre terjed, husz évig dolgozott Jehosh. A mű lezárása alkalmából a Jehoash-bizottság, melynek 78 jiddis író és tudós a tagja, közleményt adott ki, melyben méltatja a mű jelentőségét. A bizottság két kötetes kommentárt készült kiadni a fordításhoz. Az egész fordítás a szerző halála után jelent meg a könyvpiacra. Jehoash után jelent meg a könyvpiacra. Jehoash 1927-ben halt meg, míg az első kötet 1928-ban került ki a sajtó alól. Jehoash polgári neve Schelomo Blumgarten volt. 1890-ben vándorolt ki Litvániából Amerikába. Főműve, a nagy bibliafordítás mellett elbeszéléseket, költeményeket és egy palesztinai utirazót jelentetett meg könyv alakban, melyet héberre és angolra is lefordítottak. A világirodalomból is sokat fordított jiddisre, ezenkívül dr. Spivakkal karöltve 7000 söt felülről leírt szöveget fordított jiddis nyelven a héber és arameus kifejezésekről.

CONTINENTAL
SZÁLLODA
BUDAPEST,
VII. DOHANY-UTCA 42.

AZ A HELY,
AHOL A JO KÖZÖNSÉG
JÓL ÉRZI MAGÁT.

LEGMODERNEBB SZÁLLODAI
KENYELEM

ELSORANGU ÉTTEREM,
ZENE TÁNC.

SZÍNHÁZAK SZÓRÁKOZO-
HELYEK ÉS A KERESKEDELEM
KÖZPONTJÁBAN.

MÉRSEKELT ÁRAK. GARAGE
A HÁZBAN

A vagyon a gazdagoké, de az egészség mindenkié

Amikor a test vérszegény, vagy az idegek és a tüdő el vannak gyengülve, akkor az orvos hegyi levegőt ír elő a betegnek. Nálunk és külföldön télen és nyáron a magaslati vidékeken elterülő üdülőhelyek el vannak árasztva olyan betegekkel, akik vissza akarják nyerni testi-lelki egyensúlyukat az ózondus levegőben.

Azonban nem minden szenvedő rendelkezik a szükséges anyagi eszközökkel és idő fölétt, hogy a hegyeket felkereshesse. És vajon azok részére ne legyen többé szabadulás? Nincs-e a szegényeknek is joguk az egészségre? Mivel helyettesíthető azok számára az erős magaslati levegő, amelyre szükségük van, amik módjukban lesz szintén elmenni?

A Hemoglobin és a híes Tonoglobine-borban található vitaminok az elgyengült szervezetre erős regeneráló hatással vannak. A kitűnő ízű Tonoglobine a vörös vérszettek megsokszorozása által kicseréli a vét és a szervezet égési folyamatának élesztésével ma az egyetlen szer, amelyet mindenki örömmel használ, szegény és gazdag, azok, akik különböző okoknál fogva nem hagyhatják el működési körükét, hogy egészségüket vissza-szerezzék.

Mint hogy a Tonoglobine a felsorolt elemeken kívül még tartalmaz kalcium-glicerofoszfátot és nátridionatot is szigorú orvosi adagolásban, az ma kétségbevonhatatlan a leg-éresebb hatással van a szervezetre és az egész világon a legelérhetőbb szer.

— **Doktorráevetés.** Laufer Ernő devai jog-szigorót a cluji Ferdinand Tudományegyetem-ma délelőtt az összes jogtudományok doktorává avatták.

— **Beomlott egy tanya a Concordia szén-bányában.** Brasovból jelentik: A Concordia szénbányában egy tanya beomlott, 2 munkás meghalt.

— **Ma ül össze a Tora Umlacha mozgalom konferenciája Dejen.** A Tora Umlacha mozgalom vezetősége az uton közli összes csoportjaival és delegátusaival, hogy minden ellen-tétes híreszteléssel szemben, alakuló konferen-ciáját programszerűen megtartja és az ma reggel fél 10 órakor veszi kezdetét Dejen.

— **Héber nyelvkurzusok.** A cluji Barisszia Zakéntes-ülete a héber nyelv terjesztése ér-dekében előrangú héber tanerőt fog Clujra szerződtetni. Felhívjuk midzoktat, akik a kurzusokon részt venni óhajtának, hogy e szándékukat Boskovics Ignácnál, Str. Regina Maria 15., telefon 9—10, bejelentsek, aki rész letes információval is szolgál.

— **Ujságró—KAC bál.** Szombaton este ünnepélyes külsőségek fogadják majd az Ujságróklub közülségét. Lampónokkal, paz-zar diszkekkel körülövezett teremben rendezi meg az évek előrelátóan legsikerültebb bálját az Ujságróklub és a KAC vigalmi bi-zottságának fiatal gárdája, hogy a sok szép és hangulatos ujságróklub-béli esküekre fényes és feledhetetlen bál élményt egyen korotán. Az előkészületek már régen folynak, a meg-hívók kézbesítését már megkezdték. Ugy a városban, mit a vidéken, nagy az érdeklődés a bál iránt és éppen azért, akik tévedésből, vagy a kézbesítés hibái miatt még nem kap-tak meghívót, jelentek be igényüket a Klubban dr. Foris Lajos báli főtitkáránál. A bálon a hölgyek estélyi ruhában, az urak smokingban, vagy frakkban kötelesek meg-jelelni. Az éjfél órákban báli ujság fogja kö-zölni a legaktuálisabb és legfrissebb plety-kákat. Körösi Dudusnak és cigányzenekará-nak nem kell külön rekám. A zenekar, a rendezés és az Ujságróklub pazar fényben tűzöklő terme főlegleg: szűk és a sok beharangozó: bál lesz, izléses, művészi, han-gulatos és feledhetetlen.

— **Vallási reformizmus Palesztinában?** Londonból jelentik: A vallási-liberális zsi-dók világ zövétségét felkért dr. Max Die-nemann offenbach-i rabbit, hogy utazzék Palesztinába és tanulmányozza az ottani viszonyokat modern vallási formák fej-lődésének lehetősége szempontjából. Dr. Dienemann feladta megvizsgálni, milyen módon lehetne a jidris, liberális formákat bevezetni az istentiszteletbe és imákat az ország életviszonyainak és a Palesztinában élő liberális zsidók magatartásának figyelembevételével. Hír szerint a liberális zsidók s-övétségét felkérték arra, hogy közreműködjen a palesztinai vallási élet modernizálásában a héber nyelv ha znála-ta mellett és a Jisuv lelki berendezkedé-sének megfelelő formában. Emellett han-gulkozzák, hogy távolról sem áll szándé-kukban az angliai és amerikai liberális zsi-dóságot áptlantálni Palesztinába, hanem azt akarják, hogy az új maformákat oly-módon alkalmazzák az új Palesztina sa-játosságához, mint ahogy a vallási liberális-mus alkalmazkodik a nyugati országok vi-szonyaihoz. Dienemann missziója: ilyen for-mát specifikus palesztinai vallási liberá-lizmus előmozdítását célozza. Nehezen hi-hető, hogy a Ji-uv egy ilyen kezdeménye-zést bármilyen formában is magáévá ten-ne, miután annak szellemi forrása a nyu-gati zsidó asszimiláció.

— **Tökéletes dolláramisító készüléket ta-láltak egy amerikai fegyház padlásán.** New-yorkból jelentik: A kaliforniai Saint-Quatin fegyház padlásán tökéletesen felszerelt dol-láramisító berendezést találtak. Több bör-tönőrt letartóztattak.

— **Victor Antonescu hétfőn érkezik haza Párizsból.** Bucarestből jelentik: Vic-tor Antonescu pénzügyminiszter ma Párizsból haza-utazik, Antonescu hétfőn délután érkezik meg a fővárosba.

— **Folynak az előkészületek a KKL purimi ünnepére.** Már megemlítettük, hogy a cluji KKL bizottság keretében a cionista szervez-tek nagy purimi estélyt rendeznek, melynek egyik attrakciója a jelmez reklámfelvonulás lesz. A rendezőbizottsághoz már több keres-kező jelentette be részvételt és így a felvonulás impozáns keretek között fog lezajlani. A jelmez választás számos cluji társaság-beli fiatal hölgy jelentkezték, akik méltó mó-don fognak megfelelni feladatuknak.

— **A cluji egyetem bakteriológiai intézet vezetőjének, professor dr. Konrádi Dániel vé-léménye a Senlasio (Szt. László) fertőtlenít-őtlet szappanról (megjelent a „Clujul Me-dical” 933. n.árc. számában) hogy épp úgy fertőtleníti, mint a szublimát oldat és azért nem maró hatású, mértis a legjobb toalet-t-szappan, mely megvédi a fertőzések ellen. F-ölleges tehát hangsúlyozni, hogy a különb-ző járványos betegségek ellen, amelyek kül-lőösen a nedves időszakokban terjednek a legjobban — a legjobb szer, a kellemesen illa-tozott „Senlasio” (Szt. László) fertőtlenít-őtlet szappan, mert megvédi fertőzések ellen. Mértis ajánlamos az influenza, skarlát, difte-ria, vöthény, s.b. járványos betegségek ellen a „SENLASIO” (Szt. László) szappan reu-dszeres használata.**

— **Kulterelőadás a balamarei cionista szer-vezetben.** A cionista szervezet (E. Zs. N. Sz.) balamarei csoportja f. hó 17-én, hétfőn este 9 órai kezdettel folytatja előadásorozatát. A program keretén belül Weisz Márton tart re-vüt, Hirsch Jakob hitközségi elnök: A zsidó kérdés címen tart előadást.

— **Nehéz székülésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repe-dés, eiesés, polipus, sipoly, szüléklet — teszk az életet nehezé, igyanak reggel és este ne-gyed pohár tennészetes „Ferenc József” ke-szervizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József víz műtékek előtti és utáni időszakokban is igen kedvelt, nagy-értékű hashajtó.**

— **Egy kétségbeesett iparos segítségkérése.** Izáák Izidor pékségét kétségbeesett levelet ír nekünk. Szakmájában nem tudott munká-hoz jutni, tehát napszámba ment, hogy es-a-ládját va ahogy fenntarthassa. Most ilyen munkát sem kapott és éhesen-fázva győtrő-dnek. Az asszony szülés előtt áll. Négy ember kenyere kér, nemsokára egy ötödik. „Akiben él a könyörület szikrája — írja a család — mentse meg családomat az éhenhalástól!” Címe: Cluj, Str. Barbu Lautaru 10.

— **Helyreigazítás.** Lapunk tegnapi szá-mában között séke felhívás alá technikai tévedés folytán került Mittelmann Jakab, mint a Mizrach és Izrael Albert, mint a Brit Hano-ar Hamizrach elnökének neve. Az illető urak a szóbanforgó felhívást nem írták alá.

— **Wizo-szeminárium Oradean.** Vasárnap délután öt órakor az oradeai Wizo a Noar Hacionival szemináriumot rendez, amelyen Fülredi Jehuda a spanyol-héber költésztől tart előadást, ezt megelőzőleg pedig Pogány Gyögy ügyvéd, a helyicsoport főtitkára „Öcska gramofon” címmel tart előadást.

Három ember a hóban

— Erich Kästner regénye zenés vigjátékai változatának bemutatója a Magyar Színház-ban —

Öreg történelmi legendák beszélnek jölelki királyokról, akik szegény emberek gunyját öltve magukra, inkognitóban (notabene: rang-eltve) bejárták országaikat, hogy közvetlen közelről figyelhessék meg elnyomott, agyonsanyargatot: alattvalóik életét. Meghallgatták egy pár szegényember panaszát, megjutalmazták őket, talán szívből: sajnálkoztak is keserves sorsukon, azután haza-mentek és maradt minden a régiben.

Ök továbburalkodtak, a hivatalnokok to-vább packáztak s a nép, az istenadta nép tovább húzta az igát.

Ma más világot élünk. Korunknak koroná-zatlan, közjogilag és alkotmányjogilag ugyan el nem ismert, de tényleges ualkodói — a milliomasok. Általában nem érzelmes terem-tések, rendszerint nem is szívtultengésben halnak meg s általában nem nagyon érdekli őket a szegény emberek sorsa.

Kästner az érdem, hogy — alkalmazkodva korunk romantikus igényeihez — megalkotta az érzelmes, a csupa-szív milliomas figu-rát. Utolsó regényében — amely egyben a nagyszerű, a mai élet igazi, tehát torz arcát látó és mutató költő Kästner bucsuja volt multjától — egy ilyen búbjós (német) mil-liomost rajzolt meg a vitriolba mártott pen-nával írt versek szerzője.

Már a regény olvasásakor önkénytelenül felvetődött egy némely kritizáló impositorban a kérdés, hogy vajjon ez a kästneri millio-mos-bácsi tisztavéri fajrokonna volna-e a faj-védelmi Németország ama milliomasainak, akik csupa jószívű politikai kalózkodtak pro-terezáltak és csupán szívtultengésből redukál-taták felére a szegény emberek bérét?

Szoosan véve ez a kérdés nem tartozik egy ugynevezett part pour part irodalmi al-kotás kritikájához s valóban: a kritikus nem is vetné fel, ha a szerző tendenciátlannak hir-de ett regényéből nem lógna ki egy rosszul kendőzött tendencia lóhába.

Nevezetesen az a tendenciózus beállítás, hogy a Harmadik Birodalomban egy kicsit diktatura van ugyan, egy kissé elszaporodott a koncentrációs táborok, az agyonvert és agyonkínzó zsidók száma, de viszont a mil-liomasok jószívűek — s így a dolog nagy általánosságban rendben van.

Mindezek ellenére is azonban lehetetlen fel nem tenni a második kérdést: hogy ha egy ilyen jölelki milliomas-bácsi mindenkor arra vállalkozik, hogy a régi királyok inkognitójá-ban a saját kárán ismerje meg a szegények életét — miért kell ezért egy téli spertszál-lodába kirándulnia, ho'ot a saját gyárában közvetlenebb tapasztalatokat szerezhetne?

A „Három ember a hóban”, mint regény, legfeljebb a megírás és a szellemes fo-dulat tekintetében — kästneri, de ebben a tek-intetben valóban az.

A regény magyar millióbe kényszerített, tizedrangú v igjátékká silányított, dilettáns zenezámokkal megtűzde't változata azonban semmi sem tartott meg a kästneri ragyogás-ból.

Ami a regényben óvatos szatira volt, a darabban e öltetett, lapos szellemkedéssé, igazi pesti spricerré savanyodott; ami a re-gényben fordulatos volt, az a darabban nyársolgári „happy end”-dé formátlanodott, ellenére a görökönek, a megevéendő hó-emberek és komoly drámai színészek torká-ba kényszerített — kupléknak.

A költő, a nagyembernek indult Kästner „Három ember a hóban” című regényével ö-magát deklasszálta és tasztította a le a Par-nasszusról. De erkölcsi bukása nem volt egy-ben ragyogó tehetségének bukása is — s ezért vakmerő p-ofanizálásnak, csak a pesti féürodalmi kávéházak lelkiismeretével össze-egyeztethető „költő” szabadosságának lehetett meg a lelki ereje ahhoz, hogy Kästneren ezt a kasztrációt végrehajtsa.

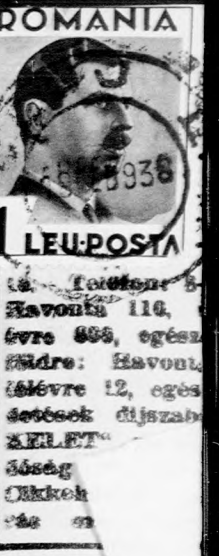
A Magyar Színház tegnap esti premierjén a közönség, ellenére a színészek kitűnő te-je-sítményeinek, hűvösen fogadta a darabot. Ami annak tudható be, hogy — Kästnerről lévén szó — nem ezt várta. A színészek közül a legpompásabb alakítást Tompa Pufi ryujtot'a; komikus vénája életet öntött a darabba. Nagyon kedves volt Tóth Elek a jó-szívtű milliomas szerepében. Kovács György is mindent megtett, hogy passzív és hálátlan szereplők hibet és hitet hangokat csíhol-jon ki. Nagyon jó volt Kőszegi Margit. Harmath Jolán találon elevenítette meg az élvhajász bárónót. Ihász Ismét tulzott és bohózat-figurát kreált a regény egyál-alán nem bohózati alakjából. A többi szereplők közül Stefanidesz I. y. Csöta Józsefet, Czop-pán Flórá, Borovszkyt, Nagy Istvánt illeti igyekezetükért dicséret. (s. l.)

A VIVÓ CLUB-ban

Ma, vasárnap délután: 5 órai tea
tínccal, este: ingyen tombola!

auár 26-án az aiud
Mórné a Wizo
rendeztet, melyen
résztvett. A tea-est
f, Hanoar Hacioni
el Benedek Miklós
A novella cme:
SZONYT
Hanoarai központja
ti 4.

UJ KELET Legújabb hírek

Egy felsősziléziai tartomány helytartója új június 30-ával fenyegette meg az evangélikus papságot

Berlin, február 15. (Rador.) Wolf von Olfen, a felsősziléziai Kreuzberg tartomány helytartója egy parasztyúlkösen beszédet mondott, amelynek során a következő kijelentéseket tette:

— Az evangélikus lelkészek tudják meg, hogy zendülők. Június 30-a megismétlődhetik. A náciellenes politikát üző papok könnyen a falhoz lehetnek állítva. A nemzeti szocialista állam nem tűrhet meg egyházat — rajta kívül. Hajdanában, dacára az evangélikus egyház számos lelkészének, II. Vilmos császár ennek az egyháznak főnöke lett. Most ez a szerep a Führert illeti meg. A mi vezérünk türemének is van határa és jaj azoknak, akik nem értik meg a figyelmeztetést. Remélem, megértik, mit akarok mondani — fo dult Olfen a jelenlévő evangélikus papokhoz.

Éjjel fél 12-ig tartó tárgyalás után elhalasztották a hét kisebbégi fiatalember bonyolult vesztegetési perét

Cluj, február 15. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban hirt adtunk arról, hogy a hadbíróóság előtt hét kisebbégi fiatalember állott vádlótként. Katonai ügyből kifolyólag kerültek a vádlottak kpadjára. Mind a heten más schimbasok szolgálták a sebesalbai huszárezrednél, ahová behívót kaptak az 1934 évi őszi manőverekre. A fiatalberek különböző okok miatt, nem jelentek meg a katonai gyakorlatokon, amiért fegyelmi bizottság elé utalták őket. A vád szerint a fiatalberek megjelennek Nathan Israel sebesalbai kocsmárosnál, akiknek 6500 lejűt adták át közösen azzal a céllal, hogy a fegyelmi bizottságban résztvevő őrnagyot enyhébb belátásra vegye rá.

A tárgyalás folyamán kihallgatták a vádlottakat, de a vallomásokból egyáltalán nem tudta világosságot deríteni az egyébként is meglehetősen bonyolult ügyre. A vádlottak tagadták, hogy azzal mentek volna el a kocsmároshoz, hogy pénzt adjanak az őrnagy lenyervezésére. Azt vallották, hogy a vád által roboztak el Israel kocsmája előtt és a kocsmáros állította meg az autót. Ők betértek a kocsmába, ahol a g 50 percig tartózkodtak. Ekkor hátróztak el, hogy pénzt adnak a kocsmárosnak. Azt állították ezzel szemben, hogy az ezredől az egyik főhadnagy utján deklaráció kértek tőlük, amelyben azt vallották, hogy pénzt akartak adni az őrnagynak. Ebben az esetben azt ígérték nekik, hogy enyhébb büntetéssel uszáik meg az ügyet. Ezzel szemben többet közülük hat havi elzárásra ítélt a fegyelmi tanács.

A vádlottak közül az egyik fiatalember azt vallotta, hogy az egyik sebesalbai vendéglőben találkozott az ezred em'elt főhadnaggyával, akinek a keze alatt szolgálták. A főhadnagy hozzáküldte a vendéglős leányát azzal, hogy beszélni akar vele. Majd, amikor odament hozzá, akkor kijelentette neki a főhadnagy, hogy valjón be'indent őszimén neki négysemebót, mert könnyit a helyzetén. Amikor azonban tegnap a főhadnagy kihallgatására került sor, tagadta, hogy ő szölkötte meg a fiatalbembert, sőt azt állította, hogy az ment hozzá.

Éjjel fél 12-ig tartottak az ügyben a tanúk kihallgatások és olvasták fel a távollevő tanúk vallomásait. Végül is a hadbíróóság szüksegeinek tartotta az ügy tisztázása szempontjából, újabb tanúk beidézését, főleg a kecsmáros és a vendéglős leányát, akiknek a vil-lomása fényt fog deríteni a homályos ügyre. Az újabb tanúk beidézéséig elhalasztották a tárgyalást.

Lakjon Budapest szívében!
Merano szálloda
 IV. Bécsi-ucca 2.
 Telefon: 81-4-94 és 81-3-96.
 Kitűnően felszerelt ócsa szobák, elsőrendű konyha
Uj társashelyiségek!
 Központ fűtés — Hideg-meleg folyóvíz. Lift szállítás is és fel. — Panziórendszert.

Károly király visszatért Párizsba és február huszadikáig visszatér az országba

PARIZS, február 15. (Rador.) II. Károly király, aki néhány napig Nogentle-Rotrou-i birtokán tartózkodott, tegnap visszatért Párizsba, ahonnan február 20-ig hazautazik.

Két hónappal előbb állottak be az esőzések Abessziniában

Megszakítás nélkül esik a fennsíkokon. A négus nem ellenzi a kompromisszumos megoldást Olaszországgal? Pope amerikai szenátor a Népszövetséggel való együttműködésért

Asmara, február 15. (Rador.) A Havas jelentése szerint az esőzések mind gyakoribbak. Ugy látszik, hogy az esős évszak két hónappal hamarabb beköszönött, különösen a nagy fennsíkokon, ahol több nap óta megszakítás nélkül esik.

A Stefani jelenti Dzsibuti-ból, hogy az Abessziniá belsejéből érkező utasok beszé- lése szerint a négus nem ellenzi teljesen az Olaszországgal köendő kompromisszumos megoldást. Ezt a véleményét azonban a császár nem nyilváníthatja, mert olyan erők vannak Etiópiában, amelyek az ő erejét is meghaladják: a hercegek kara és a kopt idé- rus. A raszkok attól félnek, hogy az olaszok térhódítása Abessziniában az ő tekintélyük és előjogaik végé: jelentené, míg a kopt egy- házától tart, hogy az olaszok a katochiz- musz propagandájával kárt okoznak a kopt vallásnak.

Washington, február 15. (Rador.) Pope sze-

nátor, a Népszövetség ismert híve, tegnap beszédet tartott, amelyben rámutat arra, hogy Amerikának együtt kell működnie a Népszövetség tagállamaival a háború meg- akadályozására. Ha az Olaszország által folytatott háború kitörhetett, — az csak azért volt lehetséges, mer az amerikai ex- portőrök szállíthatták Mussolininak a szük- ségét petroleummennyiséget.

Hivatalos olasz hadsintéri jelentés sze- rint az eritreali frontról érkezett jelentés sze- rint Makallé-tól délre az őrzára'ok élénk tev- ékenységet fejtettek ki. A szomálai harcvena- lon a helyzet változatlan.

Addis-Abeba, február 15. (Rador.) Azok a kanadai tisztviselők, akikről olyan híreket ter- jesztettek, mely szerint Chawin rasz bezáita volna őket és láncosverve tartották volna a börtönben, kijelentették, hogy egyetlen pilla- naig sem részesítették őket ilyen bánásmód- ban.

Ma, vasárnap utoljára a ROYAL-mozgóban:

A BOLDOGSÁG

Fősz.: Charles Boyer és Gaby Morley. A szezon legművészeibb, legkiemelkedőbb filmalko- tása. — Vasárnap d. e. 11-kor nagy matiné két filmmel: I. Marnei csata. II. Alarcos lo- vag, José Mojica-val. Minden jegy 12+3 lej. Hétfőn premier: A némafilm világhíri művésznőjének LILIAN GISH-nek legújabb hangosfilmje: Az ő két élete.

Elfogták Leon Blum két támadóját

Több verekedő jobboldali fiatalbembert tartóztatott le a rendőrség újra. Hét gyanúsítottat szabadlábra helyeztek. Újabb házkutatások.

Flandin és Van Zeeland belga miniszterelnök tárgyalásai a francia-orosz paktumról

Párizs, február 15. (Rador.) Tegnap az Action Française egyik tagja imutált egy közlekedési rendőrt és elfutott, de a járőr-kelek elfogták. A 14-ik kerületben a rendőrség számos hárról ilyen szénnel raj- zolt feliratokat volt kénytelen lefőrlőni: „Éljen a király!”

Délután 2 órakor a Saint-Lazare pályau- dvaron a l'Action Française 10 fiatal tagja ő szevezett a pályaudvar tisztvise- lőjével. A fiatalbembereket fegyverviselés miatt letartóztatták. A Saint-Germain bul- várdon a l'Action Française egy tagja bottal elvert egy ujságárust. Elfogták.

A házkutatások alkalmával a rendőrség számos olyan bizonyíték birtokába jutott, amelyeket tanulmányozá: alá vett és ame- lyek lehetővé teszik Blum támadói kinyo- moását. A letartóztatott 7 gyanúsítottat szabadlábra helyezték, mert Monne és fe- lesége, akik Leon Blummal együtt ültek az autóban, nem ismerték fel bennük a tá- madókat.

Tegnap este 11 házkutatást tartottak az ügy végéig rendeletére. Juhenei, a „Ki- rály rikkancsa” igazgatósági tagjának la- kásán 3 revolvert, 150 töltényt, két tört

és egy furkósbót találtak. A szervezet több tagjánál megtalálták a tagok névsor- rát.

Párizs, február 15. (Rador.) A párizsi lapok melegegédésel számolnak be van Zeeland belga miniszterelnök és Flandin tárgyaásairól, amelyek során nemcsak a francia-belga kérdések, hanem a nemzet- közi politika problémái is megvitatásra ke- rültek. Flandin — írja a l'Oeuvre — tá- jákoztatja van Zeelandot a Párizs és Ber- lin közötti diplomáciai jegyzékváltásról a francia-szovjet-paktummal kapcsolabn. Párizs és Brüsszel most a birodalom vála- srat várják. Ha Németország tiltakozó jegyzéket intézne a francia kormányhoz, azt fogják neki javasolni, forduljon a há- gai nemzetközi döntőbírószághoz. Annak lehetőségét is tanulmányozzák, ha Német- ország erősebben reakcionálna. Al'ta- lán azt hiszik azonban, hogy a birodalom csak szóbeli tiltakozásra fog szoritkozni.

Párizs, február 15. (Rador.) A vizsgá- lóbiró több rendőrbizost megbízott a Léon Blumot inzultáló fiatalbemberek letartóz- tatásával, akiket egy amatőr fényképező felvétele alapján ismertek fel. Két táma-

dót már el is fogtak. Egyidejű jelentés szerint Charles Nauraz, a l'Action Française című lap igazga- gatója ellen gyilkosságra való felbujtás és bűnrészesség miatt vádat emeltek egy- a lapjában nemrég irt cikk alapján.

Nagy hóvihár dühöngött Sinaiában

Sinaia, február 15. Ma éjjel a városban és környékén hóvihár dult. A közlekedés rend- kívül nehézzé vált.

A Magyar Párt Hunedoara megyében kartell kötött a liberálisokkal

Bucuresti, február 15. Az Adeverul jelen- tése szerint a liberális párt Hunedoara me- gyében kartell kötött a Magyar Párttal az időközi választásokra tekintettel. A Magyar Párt felszólította tagjait, szavazzanak a li- berális jelöltre, tehát Mioc volt prefektusra.

Háromszáz millióért két új Palesztinába járó hajót épít a S. M. R.

Bucuresti, február 15. Hirt adtunk már arról, hogy a Román Tengeri Hajózási Tá- rsaság két új hajót épített, amelyek a Cons- tantza — Isztambul — Pireusz — Jaffa — Haifa — Beyru út vonalon fognak közlekedni. A ha- jók elkészítésére a rendelés árlejtés utján fogják kiadni. Az árlejtést ma tartották meg, de annak eredményét csak egy hónap múlva hozzák nyilvánosságra. A két hajó 6500 ton- náas hajó cca 300 millióba fog kerülni.

Forradalom tört ki Venezuelában

Caracas, február 15. (Rador.) Mikor kö- zétették, hogy Venezuelában bevezetik a sajtócenzurát, az összes munkásszindikáto- sok sztrájkba léptek és tüntetéseket rendez- tek az utcákon. Ez alkalomra, több helyen összeütközésekre került so: a karhatalom és a tüntetők között. Hat tüntető életét vesz- tette. A közlekedés szűnetel. A lakosságnak sikerült kezébe kerítenie a hatalmat. Küldött- ség jelen meg a köztársasági elnökkel, amit kényszerítettek a főváros kormányzójához leváltására. A sztrájkolók felgyújtották a volt kormány több tagjának házáat, annak butorzatát kihurcolták az utcára és ott da- rabokra törték.

LEGUJABB SPORT

Anglia - Csehszlovákia 5:0

Garmisch-Partenkirchenből jelentik: Az olimpiai jégkorongtorna döntő küzdelme so- rán Anglia csapata 5:0 arányban győzött Csehszlovákia együttese ellen. A részidők eredményei a következők voltak: 2:0, 3:0, 0:0. Anglia az 5:0-ás győzelem révén igen közel ért az olimpiai torna első helyéhez.

Meghalt Horosz Ignác. Horosz Ignác is- mer. cluji kereskedő tegnap délután hosszas szenvedés után meghalt. Horosz Ignác a régi cluji kereskedő társadalomnak oszlopos tagja volt és mint puritán jellem, példás ka társ volt ismert. Az elhunytban Horosz Béla sportíró kollégánk édesapját gyászolja.

— Újabb szerencsehullám érte a cluji Ke- reskedelmi és Hitelbankot. Az Oszálysors- játék bucaresti vezérigazgatósága ma telefo- non értesítette a Kereskedelmi Hitelbank szerencsés cluji kolekturáját, hogy szeren- csés játékokal közül a 4833 számú 'örzsors- jegy egymillió lejt, a 17.761. 6509 és 11020 számú törzsorsjegyek 100—100 ezer lejt nyertek. Azonkívül számos ap ó nyerményt húztak ki ennél a szerencsés kollekturánál.

CENZURA

Kár

Az uralko

Párizs, február 15. II. Károly király Párizsban elhagyta a palotájában elsőnek a katonai hatóságok lelkészét tették az uralko köztársasági el- keresdes jelent m- ból pedig Pierr- öfel-égét. Paul- niszter, Flandin- guh tábornok, megjelentek az- testület tagjai- a királyt Török- rőrszég, Jug- követei, valamint ter és felelőse. tek a fogadtatás- rísi követe, Con- hatalmazott min- rizsi román köve- gári személyete- mányaikat Páriz- tonatiztek csop- rályi vonat érke- gett az uralkodó- A király Lyon- ahová hétfőn dé- kezett. Őfelsége- Nizsában marad.

Párizsból való uralkodó nyilatka munkatársának. következő című „Ahol a francia- mindig a román- a következőképp- való találkozását „A szerencsén- tegnap a Ritz sz- tam Románia ur- vetlen és kedves- ezuttal az udvari- vel kell nyilatko- — Nem adhat- a király, de nem- celsiort, amelyne- olvasója.

Őfelsége utasít- siveici marall el- re szalónba veze- solyogva fogadot- tiszta francia kí- nyítja, hogy a fi- áttította ezt a mo- nyelv mennyire b- nak és érzéseinek

— Boldog vag- roly, hogy hatvé- olyan fogadtatás- melegsége mélyen- főváros megértés- levegője magyar- mely éppugy, mi- detű, második ha- fővárost. A Fran- szeretetem a fiu- folyik ereimben. de Beauharnais- apám Murat herc- vér- csörgedezik is olyan demokra- azzal büszkélkedik- gára, de első kat-